Teraпont, skȣlъndȣ-se în sȣsȣ̆ de kъnd se iviserъ Цiganiĭ пe teatrȣ lȣпteĭ, abia avȣ timпȣ̆ sъ'шĭ skȣtȣre пantaloniĭ шi пъlъriea de цъrînъ de пe josȣ̆ шi a'шĭ netezi пъrȣl, aпoĭ înaintъnd sпre Fratele Andreĭ, zise:

— Kaȣsa kъ am kъzȣt a fost kъ mъ strîngea o чoboцikъ, alt-fel m'aĭ fi vъzȣt fъkъnd minȣnĭ; sînt în stare sъ mъ bat eȣ̆ singȣrȣ̆ kȣ toцĭ aчestia!..

— Ȣnde mergeaĭ kȣ fata чe o lȣaseшĭ? întrebъ Fratele Andreĭ.

Rъsпȣnse Teraпont flegmatikȣ̆:

— Sъ o întork la adevъrata kredinцъ, iȣbite frate!

— Aпoĭ пe ȣrmъ? adъogъ Andreĭ.

— Пe ȣrmъ mъ însȣram ka ȣn omȣ̆ de karakterȣ̆. — Ia'mĭ sпȣne nȣmaĭ, kъ eшtĭ legistȣ̆, legea o esklȣde de la пartea eĭ пъrinцiaskъ, daka va treчe la kredinцa noastrъ?..

— Niчĭ de kȣm, rъsпȣnse Fratele Andreĭ...

IV.

Rěsbunarea femeeĭ furióse.

Пartikȣlarȣl nȣ era ȣnȣl dintre aчeĭ oamenĭ kare sъ se vadъ rarȣ̆ în kaпitalъ saȣ̆ în пrovinчiile Moldoveĭ. — Skoala fanariotъ, пrotekцiea konsȣlarъ, atîtea пrivilegiĭ de kare se bȣkȣra sȣb regȣlamentȣ̆ fъ-

kȣrъ dintr'însȣl o konie dȣпъ o aristokratie чel пȣ-џiн kare se gъseшte la Sъnt-П...... — Afarъ de foloasele чe i le пrokȣra пosiџiȣnea sa de magnatȣ, okȣпъnd kȣ drenтȣ de пredilekџiȣne fonkџiȣnĭ înalte etc., aпoĭ sъ nȣ ȣitъm a arъta kъ avea пroпrietъџĭ destȣle, dominiȣrĭ întinse spre mȣnџĭ шi în пъrџile desпre Пrȣtȣ.

Sпre a satisfaчe kȣriositatea чelor чe voesk a шti de ȣnde kȣm шi чe felȣ iĭ veni în stъпъnire aчeste пroпrietъџĭ e destȣl sъ deskriem kȣ чe mizlokȣ mȣlџĭ la noĭ, avъnd o mikъ moшioarъ între veчinĭ rъzaшĭ, saȣ moшtenĭ, 'шi'o înъdirъ kȣ чele alъtȣraшe; шi în kȣrџere de kъџĭ-va anĭ, nȣmaĭ de la Regȣlamentȣ sokotind, sforile de moшiĭ, saȣ moшioarele, deveнirъ пroпrietъџĭ de miĭ de fъlчĭ de пъmîntȣ în пъrџile mȣntenoase, saȣ пe lîngъ albiile rîȣrilor.

De esemпlȣ, sъ ne înkinȣim пe шoseaoa чe treчe пe lîngъ Tekȣчĭ, la o oare kare distanџъ, zъreшte чineva edifiчe marĭ, alee de пomĭ шi semъnъtȣrĭ frȣmoase.

A kȣĭ este moшiea asta? va întreba kъlъtorȣl пe vre ȣn џereanȣ чe gъseшte în drȣmȣ kȣ boiĭ înjȣgaџĭ la karȣ, saȣ пe jidovȣl orъndarȣ, kъrчiȣmarȣ, чe ese în пoartъ, saȣ stъ dinaintea ȣпeĭ kъrчiȣmeĭ, ka sъ vadъ чine treчe..

— Este moшiea logofъtȣlȣĭ kȣtare...

Logofъtȣl aчela fȣsese пrea bine kȣnoskȣtȣ de toџĭ Moldoveniĭ шi trekȣse de ȣn mare шi înseмnat patriotȣ. —

Nȣmele satȣlȣĭ e oare kȣm analogikȣ kȣ nȣmele чe 'l пȣrta sklaviĭ din Moldo-Romъnia. — Пъmъntȣl d'aчi, saȣ aчeastъ пeriferie de lokȣ, era maĭ

'nainte пrekȣm se afla toatъ Цeara Romъneaskъ шi Moldova, moшie ръzъшiaskъ, saȣ̆ a lokȣitorilor d'akolo moшtenĭ.

Rъпosatȣl marele logofъtȣ̆, пroпrietarȣ̆ alъtȣraшȣ̆ kȣ пȣmiцiĭ ръzaшĭ, mъritъ пe ȣna din fiiчele sale dȣпe ȣn domnȣ̆ al kъrȣia пȣme e nekȣnoskȣt în kalendarȣl Sъnцilor, шi пȣ пrea seamъпъ kъ ar fi fost botezat în anele цerilor noastre; dar era ȣn omȣ̆ пrekȣm arъtarъmȣ̆, kȣ inflȣenцъ mare, шi oare kъnd ar fi fost avȣt kiar frînele цereĭ în mъinile lȣĭ. — Aчela îĭ dete moшie de zestre lokȣl чe 'l stъпъпea între ръzaшĭ. De aчi, чe sе maĭ fъkȣ шi чe se maĭ drese, vъ пȣteцĭ imagina fъrъ mȣltъ bъtaie de kaпȣ̆ kare fȣ resȣltatȣl lȣkrȣrilor kȣ bieцiĭ ръzaшĭ... Destȣl kъ satȣl lor fȣ rȣinatȣ̆ шi li se dete ȣn altȣ̆ lokȣ̆ ȣnde îшĭ fъkȣrъ kase, devenind пȣntaшĭ, adikъ kȣm se ziчe în пarte dinkoa de Milkovȣ̆, klъkaшĭ... Lokȣl пe kare se afla maĭ 'nainte satȣl akȣm este transfъkȣt în grъdina пroпrietarȣlȣĭ, iar biserika satȣlȣĭ, rȣinatъ, шi k'o înfъцiшare tristъ, пrekȣm ar vedea чineva ȣn tabloȣ̆ de devastaцiȣnĭ шi de miseriĭ omeneшtĭ, se aflъ abandonatъ шi esпȣsъ vedereĭ fie kъrȣia vizitatorȣ̆, rekemъnd sȣvenire amъrîte bieцilor lokȣitorĭ; шi orĭ kъt de kȣltivatъ ar fi aчea grъdinъ, saȣ̆ orĭ kъte пlъчerĭ ar întъmпina într'însa чel kare o viziteazъ, se пrefaчe într'o lovire mortalъ la ъntîia kъȣtъtȣrъ de okiȣ̆, zъrind rȣina sъntȣlȣĭ lokaшȣ̆. — Boerȣl a klъdit alъtȣrea пalate, kase, florъriĭ шi tot felȣl de lȣkrȣrĭ, a keltȣit maĭ mȣlte miĭ de galbenĭ ka sъ edifiчe o пoartъ de stilȣ̆ gotikȣ̆ kȣ ȣn tȣrnȣ̆ d'asȣпra, sпre a fi zъritъ de deпarte; iar kъt пentrȣ aчeastъ biserikъ пȣ ĭ пъsъ niчĭ de kȣm, пȣ ĭ fȣse rȣшine шi

nȣ'l mȣstrѣ konȣчiinцa, fъkъnd dintr'însa ȣn чe de lȣksȣ, ȣn obiektȣ de kȣriositate; dar kare însъ va a-trage пe kaпȣl sъȣ шi al koпiilor sъĭ blasfeme шi anateme... Kъt пentrȣ lokȣitorĭ asemenea пȣцin îĭ пasъ; eĭ sînt astъ-zĭ, sokotind starea aktȣale a legilor шi neпȣmъratele abȣsȣrĭ, servĭ saȣ vasali lȣĭ. — El le ordoпъ kȣm vrea, kъt voeшte шi la orĭ чe va voi, шi eĭ kaȣtъ sъ i se sȣпȣe fъrъ mȣrmȣrъ. — În Moldova s'a întъmпlat kiar sъ se gъsiaskъ oamenĭ morцĭ de bъtaia eпistaцilor пroпrietarȣlȣĭ, пentrȣ vre o oare kare neesaktitate din пarte-le la lȣkrȣ boereskȣlȣĭ...

Пartikȣlarȣl însъ чe пȣ se пrea tȣrbȣra de toate aчeste lȣkrȣrĭ, ziчea kъ legea îĭ da atîtea dreпtȣrĭ, шi kъ el kaȣtъ sъ se bȣkȣre de dînsele.. Чeea чe însъ era kȣriosȣ kъ пe lîngъ atîtea venitȣrĭ kare îĭ venise ȣnele din klironomiĭ, de la oare kare rȣdeniĭ, altele adȣnate de iчĭ шi de kolea, îĭ пlъчea sъ se întitȣleze kȣ niшte titlȣĭ чe пȣ se aflъ în vekea datinъ a ierarxieĭ цereĭ noastre: se ziчea kъ kȣmпъrase o baronie streinъ... Пe de o пarte rъпitorȣ пrekъt era шi risiпitorȣ, пe de alta neîngrijitorȣ шi înkinatȣ viцiȣrilor, lъsa пrin slъbiчiȣnea шi neпъsarea lȣĭ ka toцĭ sъ'l jefȣiaskъ; iar lokȣitoriĭ de пe moшiĭ sъ devie viktime пe mъinile lingȣшitorilor шi a slȣgilor lȣĭ... Keltȣelile sale nemъsȣrate îl fъkȣ sъ fie mȣlt datorȣ, шi maĭ ales пe la jidoviĭ kъmъtarĭ. — Ka sъ vъ faчeцĭ o idee de galantomiea sa în ȣnele kasȣrĭ, saȣ în чe kiпȣ 'шĭ-a risiпit el starea, e destȣl a sпȣпe kъ 500 galbenĭ îĭ era întrȣ nimikȣ d'a arȣпka ȣneĭ kokete пentrȣ ȣn sȣrîsȣ amorosȣ... Arъtъndȣ-se kъte odatъ omȣ galantomȣ шi alte orĭ, maĭ

kȣ seamъ de kъnd îĭ kam skъzȣse mъnъstirea, voind a treчe de пrogresistȣ̆, шi kъ пosede ideĭ nobile шi ȣmane, n'avȣsese niчĭ odatъ konvikцiȣne de чeea чe fъчea, saȣ̆ o voinцъ a lȣĭ statornikъ... Desele îmпrȣmȣtъrĭ de la jidovĭ шi de la alцĭ пartikȣlarĭ, nȣ nȣmaĭ kъ îl fъkȣse sъ se rȣine шi moшiile sale sъ fie iпotekate, dar îl fъkȣ sъ se gъsiaskъ шi înkȣrkat în fel de fel de пroчese. — El avea nevoe tot-d'aȣna a se konsȣlta kȣ advokaцĭ шi a fi înkonцiȣrat de samsarĭ, kari se gъseskȣ̆ într'ȣn nȣmъrȣ̆ mare în kaпitalъ шi пrin tîrgȣrile de la пrovinчiĭ.

Kȣ toate aчestea пȣцin se tȣrbȣra el de rȣina чe o vedea kȣ okiĭ în fie kare zi, destȣl kъ trъia kȣm era deпrins шi 'шĭ skimba amoresele пe fie kare zi.

O armatъ de dȣlъĭ, saȣ̆ lingȣшitorĭ, пe lîngъ dînsȣl, nimte lakeĭ de kasъ, femeĭ bъtrîne пe din afarъ, jidovĭ faktorĭ îĭ пrokȣra mizloaчele d'a isbȣti пretȣtindenĭ d'a'шĭ îndeпlini desfrînatele sale kaпriчiĭ. — O sȣmъ de fete rъmaserъ пerdȣte fiind sedȣite de aȣrȣl sъȣ̆, шi ȣnele femeĭ saȣ̆ шi desпъrцit de bъrbaцiĭ lorȣ̆....

Se ziчe însъ kъ toate aчestea le fъkȣse în timпȣ̆ пe kъnd sta bine în starea sa...

Konsoartea sa, aчea doamnъ пe kare avȣrъmȣ̆ onoare d'a o vedea la Пoiene stъnd de vorbъ kȣ amikȣl Andreĭ, simцise kъ bъrbatȣl eĭ o desпreцȣeшte пrin aчele fapte; шi чeva înkъ шi maĭ mȣlt, aȣzise kъ el kъȣta ȣn mizlokȣ̆ sъ se desпartъ de dînsa ka sъ ia пe alta; шi d'aчeea ea medita o rъsbȣnare, dar o rъsbȣnare teribilъ în kontra чelor чe ar fi kȣtezat

съ ia парte la ачеle планȣрĭ a le lȣĭ, adikъ d'a kon-спира în kontra intereselor eĭ.

Kъt desпre dînsa, ka ачееа че se trъgea dintr'o familie notabilъ a цереĭ, kreskȣtъ, edȣkatъ sȣbt in-flȣenцa modeĭ, нȣ ĭ пȣtem de o kamdatъ imпȣta пis-kaĭ-va marĭ nekȣviinцe, de kъt maĭ mȣlt saȣ maĭ пȣ-цin ачеlea de kare e dominat seksȣl;— este adevъrat kъ niчĭ нȣmaĭ era aша de jȣнъ ka sъ n'aibъ matȣ-ritate de jȣdekatъ, dar avȣsese шi dînsa slъbiчiȣnea че s'a vъzȣt пe la maĭ mȣlte femeĭ de пosiцiea sa, шi kare o aпȣkase de la bъrbatȣl eĭ, sъ joaче maĭ în toate serile kъrцĭ, шi de mȣlte orĭ se întъmпlase sъ пeardъ kъte treĭ шi пatrȣ sȣte galbenĭ пe пoaпte. — Чine însъ fȣsese kȣlпabilъ de ачеasta?..

Ea într'ȣn rъndȣ vъzъnd пe Andreĭ kъ era le-gat în atîta strînsъ relaцie kȣ bъrbatȣl eĭ, krezȣse kъ шi el era ȣnȣl dintre dȣlъiĭ че 'l înkonцiȣra, шi пe kare ea нȣ'ĭ пȣtea sȣferi; dar avȣ okasiȣne îndatъ d'a se desamъgi; kъчĭ Andreĭ нȣ'l servise de kъt în interese dreпte, пrekȣm în kъȣtarea пroчeselor че lĕ avea kȣ jidoviĭ kъmъtarĭ. — Ea dar maĭ în ȣrmъ, îl stimъ!..

Kъt desпre Jidovĭ într'ȣn timпȣ îĭ iȣbea foarte mȣlt ka пe niшte oamenĭ deшteпцĭ че îĭ servia kȣ abilitate în orĭ че le liпsia; dar kъnd vъzȣ kъ sta-rea li se dȣче kȣ îmпrȣmȣtȣrile чele marĭ, grъmъ-dind datoriĭ пeste datoriĭ, шi kъ пroчentele че le пlъ-tea kъmъtarilor aчestora se rъdikaserъ la o чifrъ de o jȣmъtate venitȣ anȣalȣ, atȣnчĭ kъшȣnъ пe dînшi kȣ o ȣrъ пe'mпъkatъ, пentrȣ kъ dъnшi le deskisese o-datъ пȣngile ka maĭ tъrziȣ sъ 'ĭ fakъ a rъmъnea fъ-rъ пroпrietъцĭ шi sъrачĭ ....

Кътръ ачeasta пrекsm jidoviĭ îĭ servise tot-d'aѕпa în trebĭ de banĭ шi de sпeksle, tot eĭ se fъksѕеrъ шi instrsmentele de korsmпџisne bъrbatslsĭ eĭ; de aчeеa ea medita o rъsbsпare пrofsndъ asѕпra чelor dintîĭ familiĭ a le lorŏ.

Шi пentrs kъ dînsa ksnoшtea пasisпea чe Andreĭ чerka пentrs fiika lsĭ Aшer, kare era чel dintîĭ kreditorŏ al bъrbatslsĭ eĭ, шi a kъrsia fiikъ simџia tot asemenĭ пentrs Andreĭ; apoĭ ksm шi angageasе пe jsnele advokatŏ ka s'o ajste în srmъrirea eĭ desпre bъrbatsl sъŏ, fъgъdsindѕ-ĭ d'a'l ajsta шi пe dînssl de a dobъndi mъпa aчeleĭ feчoare, пs se gîndia atîta la vre o faпtъ smanъ, kъt voia a lovi пe bankersl jidovŏ în чeea чe el avea maĭ skѕmпŏ...

Dar пreksm kъte odatъ se întъmплъ kъ din miчĭ lskrsrĭ se fak marĭ îmпregisrъrĭ, tot asemenĭ se întъmплъ kъ voind чineva sъ dea askѕltare voчeĭ пasisnilor sale, adsчe sn bsп serviчiŏ altora!..

Aшer din greшalъ arъtase într'o zi aчesteĭ doamne чele пetrekste ks fiika sa, kъ пs voeшte sъ se mъrite dsпe sn koreligionarŏ, kъ este tot bolnъviчoasъ, kъ a ssferit mslt ks dînsa de kъnd era koпilъ; kъ a keltsit mslt ks dînsa d'a ĭ da o kreшtere чe se чere în timпi d'aksm; kъ este kaпriчioasъ, пs voeшte sъ askslte шi пs vrea sъ fakъ чe o învaџъ el...

Пartikslara gъsi atsпчĭ okaziea чea maĭ bsпъ: îĭ пromise d'a o lsa la moшiea sa; sъ meargъ ks dînsa la msпџĭ snde este пrinчiпala пresmblare vara, шi aчeastъ eskѕrsisпe o va distra, îĭ va faчe bine la sъпъtate...

Bankersl fiind desпerat, o krezs шi îĭ mslџъmi de aчeastъ bsпъtate.

Fiika bankerѕлѕї пlekъ dar kѕ ѕѕѕ arъtata boereasъ la moшiile sale, nrekѕm ar eшi sъ se nrѣѕmble la vre o grъdinъ.

În kѕrъnd ea kѕnoskѕ în aчeastъ femee пe o natroanъ a sa чe de mѕlt kъѕtase sъ gъsiaskъ asemenї, шi kъriia iї desvъli simциmentele sale. — Ea lѕъ nrea voioasъ kѕ dînsa drѕmѕl frѕmoaselor lokѕrї de la monastirile Agaпia шi Varatekѕl. — În aчestѕ timnѕ ea vizitъ, însoцitъ de maiчї kъlѕgъriцe шi de sѕrorї a le monastirilor, чele maї frѕmoase шi чele maї nitoresчї lokѕrї.— A admirat frѕmѕseцea natѕreї пe mѕнцї шi пe dealѕrї, a stъtѕt пe stъnчї ka sъ vazъ nъdѕrile de brazї kѕ o înfъцiшare romantikъ; kѕlegea kѕ bѕkѕrie mъnѕkiѕrile de florї de пe noienї шi se onria înkъntatъ la marginea rîѕleцelor чe kѕrgѕ n'între stънчї.— Ea a vizitat kъte-va monastirї, Sіхъstria шi Sikla, aчel minѕnat lokѕ ѕnde Sъnta Teodora a trъit maї mѕlцї anї între stъnчї. A kъlъtorit kѕ nlѕtele пe Bistriцъ din noalele Чiaxlъѕlѕї nînъ la Пeatra, чea maї nlъkѕtъ шi чea maї deliчioasъ kъlъtorie; шi rъmъind meaшe sъптъmъnї la monastire, în soчietatea aчelor religioase, sѕsцinѕtъ de sѕs nѕmita boereasъ, anъnцъ пe nъrinцї kъ se aflъ nrea bine în sъnъtate, dar kъ voeшte a îmbrъцiшa kredinцa kreшtinilor, пe maї voind sъ vie akasъ.

Bъtrînѕl fѕse lovit ka de ѕn trъsnetѕ aѕzind aчeasta... Dar пentrѕ kъ el a maї fost nъrъsit de ѕn fiѕ kare s'a botezat în timnѕl Metronolitѕlѕї Beniamin, шi kare în чele din ѕrmъ ajѕnsese la gradѕl de kъnitan în armata цereї, krezѕ ѕn momentѕ kъ aшa e nredestinatъ soartea fiilor sъї. — Шi kѕ toate kъ el era dintr'ѕn nѕnktѕ de vedere mъndrѕ kъ fiѕl sъѕ a-

vъsese ъn asemenea gradъ în oaste, dar fiind kъ în чele din ъrmъ averea lъĭ se ъrkase la o цifrъ foarte mare, ar fi preferat maĭ bine ka alesъl fiiчeĭ sale sъ fie ъn koreligionarъ al sъъ.

Шi kъ toate kъ el fъsese xъlit de bъtrînĭ шi de чeĭ maĭ mъlцĭ jidovĭ, kъ a dat o asemenea kreшtere fiiчeĭ sale, pentrъ kare pъrerea tъtъlor era sъ o ъraskъ, sъ o desfaime, sъ o blasfeme шi kъ niчĭ sъ se maĭ gîndeaskъ la dînsa desmoштenind-o, el însъ nъ se pъtъ opri d'a n'o erta oare kъm ш'a nъ merge însъшĭ la zioa чeremonieĭ ka sъ se înkredinцeze шi sъ o maĭ vazъ.

Sъ lъsъm pe bъtrînъl bankerъ la porцile monastireĭ în zioa kъnd fiika sa se otъrîse a primi botezъl, шi sъ ne arъnkъm privirile asъpra aчelor pъrцĭ a Moldoveĭ foarte interesante, kъt шi a vedea pe femeea partikъlarъlъĭ la moшiea sa, în oare kare distanцъ departe de Varatikъl, domnind шi pъind lъkrъrile la kale într'ъn kipъ estraordinarъ шi dъpъ o manierъ a sa.

Vom nota kъ îndatъ чe adъse pe fiika bankerъlъĭ la skitъl Agania, o lъsъ sъb inspekцiea stariцeĭ, kare era o femeie îndestъl de venerabilъ.

Mergъnd apoĭ la moшie, dete ordinъ, kiar în seara aчeleĭ zile, ka doĭ-spre-zeчe vînъtorĭ sъ se afle armaцĭ, bine ekipaцĭ kъ plъmbъ шi pъlbere, kъ pistoale la brîъ шi kъ pъшчĭ la spinare; toцĭ însъ kъlъrĭ, sъ o însoцiaskъ pînъ sъb mъпцĭ, la Xangъl, kъ are sъ'шĭ rъsbъne în kontra kondъiteĭ bъrbatъlъĭ eĭ.— Voia sъ'l prindъ akolo шi sъ pъe mъna pe amoreaza sa kъ kare aъzise kъ se retrъsese. — Într'o singъrъ

noante îші пвsese în minte sъ esekвteze toate a-чestea.

Veџї шti kъ întrealtele femeea пartikвlarвlвї era deпrinsъ kв eserчiџiвl armelor, trъgea пrea bine la semnъ kв karabina шi kв пistolвl; adese orї se travestise bъrbъteшte шi înkъlika kalвl ka вn чel maї bвnъ kъlъreџъ.

Doї-sпre-zeчe vînъtorї kъlarї, armaџї din kreшtetв пînъ în tъlпї, în a kъrora frвnte se gъseшte o femeie fвrioasъ, rъsbвnъtoare, de kare eї askвltъ, шi în вrma пromisiвnilor de rъsпlъtire чe ea le fъkв daka se vor пвrta viteјeшte, eї giвraserъ kъ sînt sвпвшї пe viaџъ saв пe moarte.

Teribila lor doamnъ ordonъ kelarвlвї sъ dea aчestor oamenї kъte вn rakiв ka sъ пoatъ sвferi osteneala drвmвlвї, шi fiind ameџiџї, înverшвnaџї, de bъвtвrъ, sъ nв simџъ чea maї mikъ îndвrare la rвgъчiвпї шi la lakremi; eї sъ dъrîme kiar zidвl вneї чetъџї, sъ пoarte fokв шi devastaџie пe lokвl вnde dînsa le va ordona.

Пlekarъ îmпreвпъ kв doamna lorв, ka o чeatъ kъriia nimenї n'ar fi avвt kвragiвl d'a se îmпrotivi.

Emiserъ din kвrtea чea mare boereaskъ шi kъte-va detвпъrї de arme fв semnalвl пlekъrii.

La aчeste detвпъrї tot satвl se afla în пiчoare; însъ пentrв kъ lokвitorii eraв deпrinшї a aвzi de mвlte orї la kвrtea boerвlвї niшte asemenea sвnete, nв fъkвrъ de kъt a se întreba între dînшї, bъrbaџii шi femeile: — oare mъria sa чe va maї fi voind sъ fakъ?..

Noaпtea era înaintatъ, dar lвna eшia tъrziв. Întвnerikвl askвndea de dinaintea okilor kъlъtorilor kres-

tetȣl dealȣrilor пe ȣnde eraȣ̆ sъ se sȣie, шi vъile deveniserъ пrea пosomorîte de ȣmbra koпaчilor stȣfoшĭ. Nȣmaĭ stelele lȣчind пe bolta чereaskъ da atîta lȣminъ kъt se пȣtea zъri o kъrare пe d'asȣ̆пra dealȣrilor, пe ȣnde kъlъreцiĭ nostri kъȣtaȣ̆ a se sȣi în rъndȣ̆. Aчeastъ kъrare skoate în drȣmȣl чel mare mȣlt maĭ aпroaпe. — Skȣtea maĭ bine de o jȣmъtate поstie пentrȣ a merge la lokȣl destinatȣ̆, kъnd пe drȣmȣl чel obiчnȣit era mare înkonǧiȣrȣ̆.

Eĭ trekȣrъ пe dinaintea dealȣlȣĭ Bъlцъteшti fortifikat la 1848, kъnd o armatъ imпrovizatъ de volintirĭ, se gъtea sъ se lȣпte kȣ kazaчiĭ шi arпъȣцiĭ lȣĭ Stȣrzia Vodъ. — O istorie шi aчeasta ka toate altele чe s'a maĭ пetrekȣt пe la noĭ!..

Traversъnd ȣn шesȣ̆ întinsȣ̆, o vale întȣnekoasъ шi ȣrkъnd koasta чelȣĭ dintîĭ dealȣ̆, nȣ aȣzirъ de kъt klопotele de la vite în kъmпie шi lъtratȣl kъinilor de la odъĭ, saȣ̆ de la stîne.

Karȣl, чea maĭ frȣmoasъ konstelaцie, strъlȣчind falnikъ пe чerȣ̆, era steaoa dȣпъ kare eĭ se orienta kъnd treчeaȣ̆ пrin mizlokȣl пъdȣrilor de brazĭ чe akoпere koastele mȣнцilor шi însȣшĭ dealȣrile.

Ajȣnшĭ odatъ d'asȣпra dealȣlȣĭ de lîngъ Varatekȣ̆, пȣtȣrъ пrivi пlinĭ de entȣsiasmȣ̆ шesȣl dintre Neamцȣ шi aчeastъ monastire, la a kъrȣia estremitate eĭ se gъsiaȣ̆. Maĭ mȣlte kъtȣne eraȣ̆ vъzȣte пrin oare kare lȣminĭ: niшte fokȣrĭ aпrinse la marginea lorȣ̆ шi kȣ koniĭ п'înпregiȣrȣ̆. —

Bȣчiȣmȣl пrin kare пъstoriĭ obiчnȣesk de a kema vitele, se aȣzia rъsȣпъnd din dealȣ̆ în vale шi din vale în dealȣ̆ kȣ o nesпȣsъ пȣtere de niшte tonȣrĭ melankoliчe шi пline de simцire. Tablоȣl чe re-

пresinta aчest mesŏ пlin de varietъцĭ, avea ɤn aerŏ imпosantŏ шi пъrea kъ însɤfleцeшte шi maĭ mɤlt пe kъlъtori nostri. Пentɤl femeeĭ bъtea kɤ пeastъmпъrŏ, шi okiɤl eĭ avea din чe în чe o kъɤtъtɤrъ maĭ nelinimtitъ. Niчĭ osteneala, niчĭ ɤmiditatea шi rъчeala чe se simte noaпtea în mɤnцĭ, niчĭ înfrikoшъtoarele lokɤrĭ пe ɤnde ea ɤmbla, niчĭ orĭ kare alt пerikolŏ чe i s'ar fi пɤtɤt întъmпla, nɤ îmпɤцina kɤragiɤl eĭ шi nɤ ĭ slъbea xotъrîrea.

Trekɤ aчest dealŏ kɤ чea maĭ mare bъrbъцie шi energie, skoborî într'o valea пe ɤnde kɤrge o aпъ шi пe kare sînt aшezate maĭ mɤlte ferъstrae de tъiat skъndɤrĭ. — La kaпъtɤl vъiĭ sînt kъteva kase чe formeazъ ɤn sъtɤleцŏ nɤmit Metokɤl. — De la Metok înчeпɤ a ɤrka renɤmitɤl Dealɤl-Doamneĭ, пe kare se aflъ пъdɤrĭ bъtrîne foarte întɤnekoase de fagĭ шi de brazĭ. Distanцa aчestъĭ dealŏ, пînъ ajɤnge чineva la чeelaltъ estremitate, abia într'o jɤmъtate zi пoate a o treчe. Dar în kъteva ore din noaпte kъlъtoriĭ nostri merseserъ foarte deпarte. Kъnd se aflaŭ пe kɤlmea чea maĭ rъdikatъ, vъzɤrъ rъsъrind lɤna d'asɤпra Чiaxlъɤlɤĭ înkoronat de чea maĭ imпosantъ шi mъreaцъ frɤnte. Чerɤl de odatъ fɤ lɤminat de lɤna kare пînъ aчi sta askɤnsъ dɤпъ stъnчĭ.

Чiaxlъɤl, klasikɤl шi пitoreskɤl Чiaxlъɤ! se arъta în faцa lorŏ ka o fortifikaцiɤne neînvinsъ шi kare dominъ пeste toatъ цeara... Maĭ înalt de kъt toцĭ mɤnцi Daчieĭ, kɤ o mɤlцime de stъnчĭ, kɤ пъdɤrĭ posomorîte, kɤ aпe чe шъrпɤeskŏ п' îmпregiɤrɤ'l, kɤ rîɤrĭ marĭ, kɤ atîtea rîпe чe'l okoleшte пъrea linimtitŏ шi lɤminat de maĭ mɤlte fokɤrĭ de odatъ. Se vede kъ niskaiva kъlъtorĭ saŭ vizitatorĭ, de kare ararea

orĭ este lipsit, aprinseserъ fokurĭ pe dînsu, чe se vedeaŭ de departe.

Aчeastъ amazonъ privind din o kъutъturъ repede aчest mъreцŭ tabloŭ, skoase un suspinŭ adukъndu'шĭ aminte kъ poate bъrbatul eĭ petreчe akolo, unde sînt fokurile aчele grъmъdite.

Kъlъreцiĭ numaĭ aveaŭ mult pînъ sъ skoboare la Xangul, de unde Чiaxlъul era vъzut шi maĭ aproape.

Eĭ deterъ pintenĭ kailor sъ poatъ ajunge maĭ kurъnd. — Trekurъ valea, satul, biserika шi kasele liniate pe lîngъ drumŭ a le lokuitorilor de la Xangu; шi kъnd se lumina bine de ziuъ, sosirъ dinaintea skitulul ku aчestŭ nume, în kare se gъsia numaĭ kъteva religioase ku superioara lorŭ; avъnd forma unuĭ kastelŭ fortifikat de kurъnd.

Ea arъtъ de departe oamenilor suĭ ku degitul:
— Aчeste kase voesk sъ le prefaчeцĭ în чenuшъ!..
Pe miшelul de bъrbatu-meŭ îl voiŭ vedea akum!...

Шi în furiea eĭ neîmblînzitъ, în ura eĭ чea mare, dъnd ast-fel de ordine vînъtorilor чe eraŭ gata d'a o askulta, deskъlikъ dinaintea porцilor skitululĭ, întokmaĭ ka un Atila ajuns sub zidurile Romeĭ.

Bъtu în poartъ ku чea maĭ mare iuцealъ.

Poarta se deskise шi se arъtъ una dintre maiчĭ.

— Чine sînteцĭ dumneavoastrъ?.. întrebъ religioasa pe aчeщĭ vînъtorĭ, fъrъ a vedea pe doamna lorŭ. — Poftiцĭ de intraцĭ!.. Orĭ чine vine la noĭ este bine priimit. — Mъ duk sъ kem шi pe maika stariцa aiчĭ!.. Шi kъlugъriцa dispъru.

Ziчea în sine femeea partikularuluĭ.

— Sub maska ipokrisiĭ askundeцĭ voĭ faptele voastre!. Subt aчeastъ infamъ maskъ zaчe miшe-

liea ші o sȣmъ de nelegiȣirĭ!.. Пънъ kъnd aчeste zidȣrĭ vor maĭ fi înkъ omenirea nȣ va înveța d'a fi amъgitъ ші npada voastrъ!.. Askȣltaцĭ voiniчilor, gъtiцivъ armele k'avem de lȣkrȣ aiчĭ!..

La aчeste vorbe oki eĭ skînteiarъ ші пъгȣгъ a înnota în sъnge. — Fisionomiea eĭ lȣase чeva de selbatikȣ, de kare însȣшĭ aчeștĭ oamenĭ se kȣtremȣrarъ.— Ea îшĭ чerkъ nistoalele sъ vazъ în чe stare se gъsesk ші gringъ kȣ dinцiĭ... Orĭ-чine ar fi vъzȣt'o în aчest moment nȣ ar fi nȣmit'o de kъt Femeea grozavъ.

Spaima îngheцase atȣnчĭ inimile bietelor religioase kare tokmaĭ eшiserъ din biserikъ ші aȣzirъ kъ skitȣl este okolit de хоцĭ; ele nȣ nȣtȣrъ kređe de kъt kъ ar fi хоцĭ aчeștĭ oamenĭ onrițĭ la norцile skitȣlȣĭ.

Stariцa împreȣnъ kȣ doȣъ kъlȣgъriцe otъrîrъ d'aeшi afarъ, sъ arate kъ dînsele sînt sъraчe, kъ trъesk din mila lȣĭ Dȣmnezeȣ ші a oamenilor, ka sъ nȣ le fakъ vre ȣn rъȣ.— Чele lalte alergarъ la klonote sъ le tragъ, ka prin sȣnetȣl lor, prin strigъrĭ ші larma чe o vor faчe, sъ dea ȣn semnalȣ lokȣitorilor din чel maĭ înveчinat satȣ.

— Maikъ Прea kȣratъ! zise sȣnerioara skitȣlȣĭ kъnd eшi în porțiцъ ші vъzȣ ne femeia partikȣlarȣlȣĭ împreȣnъ kȣ toцĭ aчeĭ oamenĭ, чe norочire pentrȣ noĭ smeritele, ka sъ vie Mironosiцa maikъĭ sъ ne чerчeteze astъzĭ!.. Bine aĭ venit maikъ! bine aцĭ venit, poftiцĭ de intraцĭ!..

Femeia partikȣlarȣlȣĭ ȣimitъ de lingȣшitoarele vorbe a le bъtrîneĭ nȣ nȣtȣ ȣn minȣtȣ sъ nȣ'шĭ askȣndъ fȣriea sȣbt ȣn aerȣ liniшtitȣ, ш'a nȣ zîmbi bъtrîneĭ kȣ ȣn sȣrîsȣ silitȣ ші plin de vestejire.

Sпre rъsпȣпs ea întrebъ пe kъlȣgъriцъ:

— Bъrbatȣ-meȣ̆ este aiчĭ?.. vine adese orĭ?..

— Da, îngerȣl maikъĭ, sîntem пrea feriчite kȣ dȣmnealȣĭ, rъsпȣпse sȣпerioara; de kъte orĭ merge la vînъtoare vine шi пe la noĭ. Чe sȣfletȣ̆ bȣnȣ̆! чe omȣ̆!..

Kȣ tot taktȣl чe avea femeie voia sъ konserve пentrȣ ka sъ пoatъ deskoпeri пe kȣlпabilȣ̆, voind sъ se arate liniшtitъ în faцa sȣпerioareĭ, ĭĭ venia însъ sъ o aпȣче шi sъ o strîngъ de gîtȣ̆.

— Чe fel? el vine tot-d'aȣna aiчĭ шi eȣ̆ nȣ шtiȣ̆ nimikȣ̆? adъogъ femeea пartikȣlarȣlȣĭ. — Пe чine aveцĭ în monastire?..

Sȣпerioara, kȣ o inimъ deskisъ шi simпlъ, пe-înцelegъnd ka de чe întreabъ toate aчestea, rъsпȣnde Vre o mease maiчĭ bъtrîne, din kare treĭ sînt kъzȣte de bъtrîneцe, alte чinчĭ maĭ tinere de askȣltare...

— O fatъ kam în vîstrъ de meaпte-sпrezeчe anĭ nȣ este aiчĭ? пe kare a adȣs-o bъrbatȣl meȣ̆?.. întrebъ пartikȣlara aпrinsъ la faцъ шi kȣ ȣn tonȣ̆ пreпȣsitorȣ̆.

— Da, sȣfletȣl maikъĭ este la noĭ шi avem îngrijire пentrȣ dînsa, mititika mami!..

— Kъte пȣцin, kъte пȣцin voiȣ̆ afla totȣl, zise în sine aчeastъ mare boereasъ. — Voiȣ̆ sъ o vъz nȣmaĭ de kъt, adъogъ ea kъtre sȣпerioarъ.

— Пoftiцĭ înlъȣntrȣ, de чe staцĭ afarъ?.. Пoftiцĭ kъ aшa de dimineaцъ este reчe; daka aveцĭ пlъчere de vre o dȣlчeaцъ, de o kafea, пoftiцĭ!.. iar пȣцin maĭ tъrziȣ̆ vom îngriji шi de masъ.— Пoate kъ va sosi шi mъria sa soцȣl dȣmitale чe nȣ este deпarte пe sȣb mȣnцĭ dȣпъ vînatȣ̆...

Întokmaĭ ka șn generalȣ kꙟnd se gîndeщte daka trebșe sꙟ dea ostireĭ semnalșl de asaltȣ saȣ sꙟ stea înkꙟ, ea așzind kꙟ bꙟrbatșl eĭ se aflꙟ n'în npegiȣrșl Xangȣlșĭ, voi sꙟ adaste sꙟ vie щi el, pentrș ka sꙟ fie maĭ bine rꙟsbșnatꙟ nedeпsind пe aste femeĭ щi пrefꙟkꙟnd în rșine aчest skitȣ sșbt oki lșĭ...

— Sꙟ intrꙟm dar, zise oamenilor sꙟĭ чe o șrmarꙟ пînꙟ la kasele de пriimire, arxondarikșl, șnde ea intrꙟ, щi eĭ rꙟmaserꙟ afarꙟ ka niщte ostaщĭ kare aщteantꙟ ordinșl dșчelșĭ lorȣ.

Чel dintîĭ пe kare ea întꙟlni înꙟșntrș în skitȣ fș fratele Andreĭ чel чe, așzind kꙟ sosise soцiea пartikșlarșlșĭ, se skșlꙟ îndatꙟ din aщternștȣ șnde dormia într'o kilie щi eщi sпre a o întꙟmпina. El a oпrit пe kꙟlșgꙟriцe kꙟnd voiaȣ sꙟ tragꙟ kloпotele щi a faчe larmꙟ de a rꙟdika satele din пregiȣrȣ.

Fratele Andreĭ fșsese la Dșrꙟȣ, de șnde пlekase kș o zi maĭ 'nainte, щi venise sꙟ aщtente пe astꙟ doamnꙟ, пrekșm îĭ пromisese, la Xangșl.

El avșsese okazie sꙟ întîlneaskꙟ пe bꙟrbatșl eĭ kare se afla fꙟkꙟnd vînꙟtoare sșb Чiaxlꙟȣ; — îl anșnцꙟ desпre miщkarea чe voia konsoartea sa sꙟ fakꙟ în kontra skitșlșĭ.

El a rꙟsпșns lșĭ Andreĭ: — lasꙟ kꙟ este o smintitꙟ!..

Пartikșlarșl însꙟ înщtiinцꙟndșse de aчeasta пrin Fratele Andreĭ, lꙟsꙟ vînꙟtorĭ sꙟĭ la Dșrꙟȣ, kș sokotealꙟ kꙟ în ziоa șrmꙟtoare sꙟ fakꙟ пregꙟtire de bꙟtaie în пꙟdșrea чea de fagĭ; щi el пorni repede în faпtșl dimineцiĭ ka sꙟ пreîntꙟmпine sꙟ nș fakꙟ femeea sa vre șn skandalȣ. — Într'o jșmꙟtate orꙟ el ajșnse щi deskꙟlikꙟ la Xangșl.

Andreĭ maĭ bine de o jȣmъtate orъ se aflase vorвind kȣ пartikȣlara; dar ea înџelegъnd kъ toate vorbele lȣĭ era ka sъ o fakъ a se lъsa de skoпȣl пentrȣ kare venise, ші temъndȣse kъ va пerde astъ okasiȣne, пe de o пarte zise religioaselor sъ adȣkъ dinaintea eĭ пe jȣna fatъ, iar пe de alta, rъsbȣнarea înflъkъrъndȣ'ĭ kaпȣl, еші sъ dea ordine oamenilor sъĭ sъ înчeaпъ a da fokȣ ші a dъrîma kiliile.

Maiчele alergaserъ kȣ toatele a kъdea la пiчoarele eĭ плъngъnd ші rȣgъnd'o în нȣmele Fечoareĭ Пrea Kȣrate, sъ нȣ fakъ o asemenea faпtъ; ші tot într'ȣn timпȣ trimiserъ iȣte ȣn omȣ sъ înштiinџeze пe пartikȣlarȣl, sъ vie sъ le skaпe de o аша kalamitate kъzȣtъ пe kaпȣl lorȣ.

Пartikȣlarȣl tokmaĭ intra пe пoarta monastireĭ.

Femeea înfȣrieatъ este maĭ mȣlt de kъt ȣn tigrȣ; în mъniea sa нȣ se ȣitъ la nimikȣ,— este kaпabilъ de чele maĭ marĭ krȣzimĭ.

Ea rъmase estasieatъ vъzъnd пe bъrbatȣ-ĭ intrъnd.

Пartikȣlarȣl, ȣn omȣ blondȣ kȣ imпerialȣ lȣngȣ, kȣ o kъчiȣlъ kъzъчiaskъ пe kaпȣ ші kȣ o îmbrъkъminte de fantasie de varъ, kȣ botfortĭ lȣngĭ ші kȣ o biчiȣшkъ în mънъ, s'adresъ kъtre femeea sa.

— Eleнo чe kaȣџĭ aiчĭ? te am fost lъsat la moшiea de la kъmпȣ?

Oameni eĭ stъtȣrъ nemiшkaџĭ kȣ oki la dînsa ka niште statȣe aшezate în rъndȣ. — Ea н'aпȣkase înkъ a le da ordine.

Drent rъsпȣнsȣ o пloaie de vorbe grosiere arȣнkъ пe kaпȣl bъrbatȣlȣĭ eĭ.

— Пaris! zise ea, eштĭ ȣn infamȣ, kъ џĭ aĭ rîsȣ tot-d'aȣна de mine! Sokoteштĭ kъ eȣ н'am aflat ȣr-

mѣrile tale!.. Akѹm însъ nѹmaĭ noцĭ tъgъdѹi kъ te am în mъinile mele, împreѹnъ kѹ nerѹшinata ta amoreazъ!..

— Чe sпѹĭ Eleno! чe vorbe sînt aчestea?

— Da, am aflat kъ aĭ adѹs aчi în skitѣ ne o fatъ... Nѹ kѹm va veĭ fi avъnd în kѹgetѣ sъ te шi kѹnѹnĭ kѹ dînsa?..

— Askѹltъ, Eleno, trebѹe sъ sfîrшim odatъ!

— Da, da sъ sfîrшim, шi eѣ zik sъ sfîrшim; dar шtiѣ eѣ чe 'mĭ zichĭ шi чe vreĭ sъ înцelegĭ dѹmneata!.. rъsnѹnse înfѹriata femeie.

Пartikѹlarѹl tѹrba aѹzind aчestea; шi oamenĭĭ шi kъlѹgъriцile rъmъseserъ înцeleniцĭ nrivind o asemenea sчenъ. — Sѹnerioara venia kѹ Maria, nrotegiata nartikѹlarѹlѹĭ, ne kare îndatъ чe o vъzѹ femeia sa, înчenѹ a rъkni din toate nѹterile шi a arъta kѹ degitѹl snre dînsa. Sѹnerioara temъndѹse a nѹ se întъmnla jѹneĭ konile vre ѹn rъѣ, o trase îndъrъtѣ kѹ mъma.

— Dѹnъ чe kъ шi aĭ rъsinit starea чe am avѹt-o, dѹnъ чe kъ шĭ aĭ mъnkat zestrea, akѹm mъ desnreцѹeшtĭ nentrѹ o balъ nerѹшinatъ?.. adъogъ femeia ajѹnsъ la esasnerацie.

Пartikѹlarѹl ne maĭ nѹtъnd sѹferi aчeste injѹriĭ, otъrî în mintea sa a lѹa чea maĭ dѹne ѹrmъ mъsѹrъ.

— Чine цĭ a snѹs kъ am adѹs astъ konilъ aichĭ? întrebъ nartikѹlarѹl.

— Vezĭ kъ nѹ m'a amъgit! rъsnѹnse femeia sa, vezĭ asta!..

— Чine dar? vorbeшte akѹm?

— Însѹшĭ samsarѹl dѹmitale, jidovѹl Avrѹmѣ.

— Afѹrisit jidovѣ! — Шi anoĭ kѹgetъ în sine

партикѕларѕл: Daka н'аші avea tot-d'aѕna нevoe de dînsѕ, і'аші rѕпе limba din gѕrъ ka sъ нѕ maĭ поатъ vorbi. Апоĭ zise kъtre femeea sa: — Askѕltъ Eleno, sъ џĭ arъt kъ zestrea ta este în fiinџъ, пot sъ-џĭ нѕmъr banii în orĭ че minѕt veĭ voi.., N'am de kъt sъ daѕ̆ o поliџъ kъtre Aшer bankerѕl, шi el îmĭ va da 15 miĭ de galbenĭ.

— Sъ'l ia drakѕ шi пe Aшer kѕ toџĭ tъrtani lѕĭ! zisa ea în sine; dar de sigѕrѕ̆ kъ voiѕ̆ fi rъsbѕнatъ шi în kontra lѕĭ!..

— Sъ пe desпъrџim dar ѕнѕl de altѕl, sъ skanĭ шi tѕ de mine шi eѕ̆ de tine, iatъ totѕl în viitorѕ̆! zise партикѕларѕл.

Femeia aѕzind aчeasta rъmase ka o statѕe de пeatrъ; mъinile шi пічоаrele iĭ îngheџase, limba iĭ amorџise în gѕrъ шi lokѕl se învîrtea împregiѕrѕl eĭ.

— Da, пe vom desпъrџi, Eleno, kѕ binele, fъrъ чeartъ, fъrъ xѕetѕ̆, adъogъ партикѕларѕл. — Шi daka voeштĭ kiar akѕm, akѕm îndatъ voiѕ̆ trimete пe intendantѕl meѕ̆ la Iasĭ...

Elena, ka kѕm îшĭ пerdѕse mintea de mъnie, skoase ѕн пistolѕ̆ пe kare îl îndreптъ în пeптѕlѕ̆ eĭ, шi zise dreпt чel de пe ѕrmъ rъsпѕнsѕ̆: — daka atîta rъmъne пentrѕ mine, апоĭ dar sъ morѕ̆!.. Rъmîĭ sъпъtosѕ̆ Парis!..

— Eleno!.. strigъ партикѕларѕл înkremenitѕ̆.

Daka нѕ se întъmпla ka Fratele-Andreĭ, чel че fѕsese alъtѕrĭ, sъ пѕe mъпa пe kaпъtѕl пistolѕlѕĭ, kare iĭ miшkъ direкџiѕnea, fokѕl ar fi mers dreпt în пeптѕl eĭ.

Пistolѕl detѕnъ în tot koпrinsѕl monastireĭ шi toџĭ alergarъ kѕ џinete de пretѕtindenĭ.

Desneraцiea la ea trekכse de kכlme; voia sъ moarъ!

Elena nכse mъna ne כn al doilea nistolכ. Atכnчĭ Паris se renezi, o lכъ în braцele sale шi 'ĭ smכlse arma din mъnъ.

Aчeasta a fost o ņrobъ kъ în adevъrכ ea îl iכbea, шi toate kъte le fъkכse nrovinea nכmaĭ din gelosie.

— Lasъ-mъ sъ mor! zise ea kכ o faцъ nalidъ шi kכ nimte okĭ sfъrшiцĭ de dכrere.

— Nכ veĭ mכrĭ, Elenо! adъogъ Паris, чel чe шĭ adכse îndatъ aminte de mכlte din fantele sale чe giכstifika oare kכm kondכita шi desneraцiכnea soцii sale. — Veĭ trъi Elono, шi maĭ ferichitъ în viitorכ dekъt nînъ akכm!..

Atכnчĭ Elena, kare kъzכse ka într'כn felכ de delirכ, deskise okiכl, se כitъ la soцכl eĭ kכ o kъכtъtכrъ כferindъ шi zise: — aчea femeie! aчea tъnъrъ fatъ este akolo!.. Шi ea iarъшĭ kъzכ ka într'כn leшinכ, dכnъ чe arъtъ kכ degitכl sנre nartea din fכndכ a monastireĭ.

Паris denъrtъ ne toцĭ de ne lъngъ dînsa, o dכse ne braцele sale binimorכ în kasъ, шi rכgъ шi ne Andreĭ sъ ĭ lase singכrĭ.

Ordonъ stareцeĭ sъ adכkъ ne Maria шi anoĭ sъ se denъrteze шi dînsa.

Maria intrъ tremכrъnd în stanцa כnde era Elena шi Паris. — Ea era timidъ шi belъ ka o floare. Kъכtъtכra okilor îĭ era seninъ шi esnrima inoчenцa inimeĭ eĭ. Învestmîntatъ kכ îmbrъkъmiцĭ negre, ka o sorъ, trъsъtכrile fisionomieĭ eĭ nכ eraכ linsite de oare kare delikateцъ. Graцiile nъreaכ kъ îmnrכmכtaserъ

în ȣnire aчestei fiinцe farmekȣl ȣneĭ femeĭ renȣmite de frȣmȣseцe; шi tokmaĭ kȣ îmbrъkъmintea eĭ simпlъ, îmbrobodитъ ast-fel kȣm era, fъчea ka sъ resalte шi maĭ mȣlt aчeste graцiĭ risiпite пe kiпȣl eĭ. Ea era пȣmaĭ ȣn koпilȣ̆ la etatea eĭ, шi k'o talie чe пȣmaĭ atȣnчĭ se desvolta, se legъna ka ȣn lъstarȣ̆ verde la tȣlпina ȣnȣĭ koпaчiȣ̆. Oki eĭ marĭ шi frȣmoшĭ semъnaȣ̆ kȣ aĭ ȣneĭ gazele din renȣmiцiĭ mȣnцĭ de la Moldova; kъ înșȣшĭ пartikȣlarȣl kъnd o vъzȣ̆ rъmase ȣimitȣ̆. — Ea sta la o пarte ka ȣn koпilȣ̆, fъrъ a kȣteza sъ zikъ o vorbъ.

— Iatъ koпila, Eleno! zise пartikȣlarȣl kъtre femeia sa, arъtъnd пe Maria.

Elena kare atȣnчĭ se deшteпtase, se ȣitъ kȣ mirare la dînsa шi пъrȣ ka kȣm ar fi miшkatъ de oare kare interesȣ̆, пrivind-o.

— O kȣnoшtĭ, Eleno? adъogъ пartikȣlarȣl... Te ȣitъ bine la dînsa, пoate kъ trъsъtȣrile fisioпomii eĭ îцĭ sînt kȣnoskȣte; — nȣ îцĭ rekeamъ ele oare kare sȣvenire?.. Ea este чe te fъkȣ sъ viĭ aiчĭ fȣrioasъ шi vindikativъ?..

Vorbele aчestea fъkȣ пe Elena sъ se ȣite kȣ maĭ mȣltъ ateпцiȣne la jȣna fatъ, шi zise: nȣ o kȣnosk!...

— Adȣ'цĭ aminte, Eleno, kontinȣъ пartikȣlarȣl, kъ шi tȣ eraĭ kȣ пȣцin maĭ mare de kъt este dînsa kъnd ne am lȣat. — Adȣ'цĭ aminte kъ пînъ mamъ-ta шi tatъ-tъȣ̆ sъ bine-kȣvinteze ȣnirea noastrъ, kȣnoшtinцa noastrъ era învekitъ!.. Zile înkȣnȣnate de пlъчerĭ шi de vise amoroase nȣ liпseaȣ̆ de a sȣrîde пentrȣ noĭ de kъte orĭ rъmъneam шi пetreчeam împreȣnъ; пonцile eraȣ̆ lȣminate de stele шi kъntekȣl пrivigъ-

toareĭ ръsѕna de o потrivъ în inimile noastre, fiind nѕmaĭ amъndoĭ ноцџĭ întregĭ sѕbt ѕmbra teilor din grъdina de lъngъ Копъѕ! — Zilele ши ноцџile dar kѕrѕerъ ka ѕndele ѕneĭ ane ши noĭ nѕ ne sъtѕram de deliчiѕl lorѕ!— O zi însъ dintre aчestea veni ka o vijelie ши ne fъkѕ sъ kъѕtъm ѕn aчelaшĭ adъnostѕ, npekѕm пasъrile s'askѕnd într'ѕn aчelaшĭ kѕibѕ... Resѕltatѕl nlъчerilor ши admiraцiѕneĭ noastre n'ar fi fost kondamnat de lѕme, ши noĭ n'am fi avѕt de чe sъ ne temem, daka însoцirea noastrъ era maĭ dinainte bine kѕvъntatъ de ѕn npeѕtѕ... Tѕ deveniшĭ mamъ, Eleno, ши teama d'a nѕ fi simцitъ greшala ta, te fъkѕ sъ цĭ daĭ konilѕl sъ цi'l kreaskъ streini, fъrъ sъ te interesezĭ maĭ mѕlt de soartea lѕĭ... Dѕnъ o treчere de doĭ anĭ abia nѕtѕrъm sъ faчem ne пъrintele tъѕ ka sъ konsimцъ ши sъ xotъraskъ zioa nѕnцiĭ noastre... Tѕ eraĭ veselъ ши feriчitъ, dar nѕ simцeaĭ de lokѕ amorѕl ши dѕrerea mameĭ, nentrѕ kъ konilѕl tъѕ fѕsese lenъdat!.. Eѕ n'am fъkѕt tot aшa, Eleno!.. Tѕ n'aĭ maĭ vorbit niчĭ de kъt de rodѕl nĭnteчelѕĭ tъѕ arѕnkat, dar eѕ ka sъ nѕ tѕrbѕr liniшtea ta, ka sъ nѕ te ѕmilesk ши sъ nѕ te fak a roшi, fъrъ sъ'цĭ zik nimik, am avѕt tot-d'aѕna ѕn okiѕ lѕъtorѕ aminte la soartea konilѕlѕĭ nostrѕ... Eѕ цi'l am пъstrat nentrѕ ka într'o zi sъ te bѕkѕrĭ vъzъndѕ'l. O imnѕlsiѕne a sѕfletѕlѕĭ tъѕ, ѕn degitѕ nevъzѕt, ши noĭ ziчe însѕшĭ remѕшkarea ta neînцeleasъ, te a adѕs nînъ aiчĭ... Abia de nѕцin timnѕ am fost înkredinцat soartea saѕ kreшterea eĭ în mъinile aчestor religioase.—Iatъ dar nentrѕ kare skonѕ sînt fѕndate monastirile ши kare este vokaцiea lorѕ nentrѕ omenire, nentrѕ nenoroчiцĭ ши nentrѕ orfanĭ!.. Vezĭ Eleno ne fiika ta!

iat'o!.. Îmbrъцiшaz'o!.. dar este nevoe sъ цiĭ înkъ în sekretȣ întъmплarea aчeasta; destȣl kъ o шtim пȣmaĭ noĭ, шi tot чe vom пȣtea sъ faчem шi sъ lȣkrъm sъ fie пentrȣ viitorȣl koпiilor пostri...

Elena rъmъsese ka lovitъ de trъsnetȣ. — Kemъ пe fiikъ maĭ aпroaпe de dînsa, o observъ bine, шi, îneкatъ de lakrъmĭ, kъzȣ пe dînsa, fъrъ a ziчe o vorbъ, шi o akoпeri de sъrȣtъrĭ.

Maiчile, kȣrioase sъ шtie чe s'a întъmплat kȣ sora Maria шi soцiea пartikȣlarȣlȣĭ, alergarъ la arxondarikȣ ȣnde, kȣ destȣlъ mirare, vъzȣrъ пe fiikъ kȣm era îmbrъцiшatъ de aчea mare boereasъ.

Fiika însъшĭ nȣ шtiea чe sъ zikъ desпre aчea skimbare a lȣkrȣrilor, kъчĭ пartikȣlarȣl шi femeia sa vorbiserъ într'o limbъ streinъ, de kare ea n'avea niчĭ чea maĭ mikъ idee. Eĭ însъ îшĭ пromiseserъ d'a цine aчeasta пentrȣ tot-d'aȣna sȣbt ȣn oare kare vъlȣ.

— Maĭ eшtĭ akȣm mъxnitъ пe mine? întrebъ пartikȣlarȣl пe femeea sa, чe era okȣпatъ de jȣna шi frȣmoasa Maria.

— Nȣ, Пaris, nȣ! Mȣlцъmesk lȣĭ Dȣmnezeȣ шi Sъnteĭ Feчoare kъ fȣiȣ desamъgitъ.

Elena îшĭ adȣse пrea bine aminte de toate kъte i'a le zisese soцȣl eĭ, шi însȣшĭ kȣgetȣl iĭ sпȣпea kъ vede dinaintea eĭ пe fie-sa. — Toate îngrigirile, toatъ lȣarea aminte пe viitor, ziserъ eĭ în sine, va fi пentrȣ dînsa din пartea пъrinцilor чe ea nȣ-ĭ kȣnoaшte.. Пentrȣ de o kamdatъ însъ xotъrîrъ sъ o ia de la Xangȣl шi sъ o deпȣe la Varatekȣl, ka într'o monastire kȣ maĭ mȣlte mizloaчe, шi ȣnde se aflъ шi o шkoalъ de fete..

Nsorsl ssпъrъrilor se risipise în aчest momentŏ; seninsl пaчeĭ reintrъ în inimile чelor de faцъ. — Пartikslarsl ordonъ stariцeĭ sъ gъteaskъ osпъцŏ, ші vînъtorii sъ dea foksrĭ de veselie kъt va цine osпъцsl, în loksl aчelor пentrs kare fsseserъ veniцĭ..

Fratele Andreĭ la masъ пs sitъ de a rsga пe aчeastъ boereasъ, d'a'шĭ împlini пromisisnea чe i o didese.

Elena ksnoskъnd în atitsdinea lsĭ Andreĭ пe mîntsitorsl eĭ ші skъпarea onoareĭ soцslsĭ eĭ, îĭ пromise kъ dorinцa lsĭ în пsцine zile va fi împlinitъ; ші îĭ sпsse kъ пe fiika bankerslsĭ, пlekъnd îmпresnъ ks dînsa de la Iasĭ, a fost lъsat'o ssbt îngrijirea ssпerioareĭ de la Agapia.

Lsĭ Andreĭ îĭ veni sъ saie în sss de bsksrie.

Пartiksplarsl întrebъ чe este, ші konsoartea sa îĭ sпsse amъnsntele.

Пaris zise, skoцъnd sп mikŏ пortofolis din пozsnarŏ, пe kare îl deskise ші înчeпs a 'l rъsfoi, пeste opt-sпre-zeчe zile esпirъ terminsl a doъ пoliцe de пatrs miĭ de galbenĭ чe sînt dator jidovslsĭ Amer. — El s'a asigsrat în moшiĭ. — Orĭ mъ пot învoi ks dînssl, orĭ пs, ші mъkar de mĭ ar skoate moшiea la vînzare, eŭ voiŭ sъ ĭ botez fata în religisnea noastrъ. Aшa dar, Andreĭ, daka este ші voinцa eĭ пreksm este a ta, vъ voiŭ ksпsna eŭ; voiŭ fi eŭ ші Elena naшiĭ voшtri la amъndoĭ.

Andreĭ mslцъmi din tot ssfletsl, ші înkinarъ ks toцiĭ kъte sп пaxarŭ în sъnъtatea tstslor, iar vînъtorii deterъ salve de veselie înkъt rъsspa monastirea ші vъile de пrin пregisrŏ.

În adevъrŏ, dsпъ treчere de 40 zile, la skitsl

Agania, era serbare mъreaцъ... Klonotele sвnaв vestind lokвitorilor înчeperea sъntei litвrghii шi dвпъ litвrghie sъvîrшirea вnвi botez.... Kandelele eraв anrinse, lвminile ardeaв, tъmîia se înъlцa kв devoцiвne dinaintea altarвlвi, шi în bine-kвvîntъri шi kъntъri nioase se sъvîrшi Sъntвl Ofiчiв.

Jвna Israilitъ, învestitъ kв vestminte albe, atinsъ nînъ la sвfletв, transnortatъ de aчele imnвri îngeпeшti, aшtenta în liniшte strъlвчitoare nriimirea sъntвlвi botezв; kъriia naшвl ei îi nвse nвmele чel kare 'l avвsese înainte, шi kare era шi al konsoartei sale.

Dвnъ botezв falnikв шi kв o mare чeremonie, se fъkв nregъtirea de nвntъ.... Andrei шi kв Lina fвrъ însoцiцi nrin bine-kвvîntarea nreвtвlвi, шi dвnъ kвnвnii merserъ la moшiea nartikвlarвlвi ka sъ netreakъ чele dintîi zile...

Bъtrînвl Aшer skrisese de mai mвlte ori fiiчei sale, ne kъnd ea se afla la monastire, ka sъ nв le fakъ aчel afrontв, lъsъnd kredinцa strъbвnitor sъi ne kare o nъstreazъ neklintitъ de atîцia sekoli.... Lina nriimise skrisorile tъtîni-sъв ш'ale mame-si шi ea le resnвnse kв mвltъ noliteцъ, deskriindв-le kъt este de feriчitъ, шi kъ чeea чe ea faчe este fanta sekвlвlвi în kare trъeшte...

Bъtrînвl шi mama ei kiar a venit sъ o vazъ, шi ea i a nriimit foarte bine.

El vъrsa lakrime шi ea îl konsola, kъt шi ne mama ei asemeni. Konstanцa чe ea a arъtat în aчeastъ îmnregiвrare va rъmînea esemnlarie.

Aшer a stъtвt la noarta monastirei Agania nînъ în momentвl kъnd a aвzit kъ s'a sъvîrшit toatъ nro-

a
чesiѕnea, ші ea nѕ era maĭ mѕlt de kѕltѕl în kare el se înkina. Atѕnчia el пlekъ...

Пlъnse ші se tîngѕi ka ѕn omѕ kъnd пerde пe ѕn koпil al sъѕ iѕbit.— Sъmbъta ші la zile de serbъtorĭ nѕ se aѕzi maĭ mѕlt în kasa sa aчele kъnteчe de veselie ka maĭ 'nainte. În faцa oamenilor se arъta пar'-kъ era liniштitѕ, dar în fѕndѕl inimeĭ sale чerka o amarъ dѕrere. El se rѕgъ ші пlъnse пentrѕ fiika sa kъt timпѕ ordonъ legea veke de a se rѕga ші a пѕrta doliѕ fraцĭ, пъrinцiĭ ші fii-lor, пentrѕ чeĭ kare aѕ rъпosatѕ...

V.

Femeia cea frumósă.

Bъrladѕl пosede maĭ mѕlцĭ bъrbaцĭ lѕminaцĭ ші de inimъ. — Soчietatea lѕĭ este maĭ mѕlt romъneaskъ...

Femeile sînt frѕmoase ші sпiritѕale. — Kѕnoskѕrъmѕ la Bъrlad bъrbaцĭ чe meritъ stimъ ші femeĭ чe kѕtъ a fi adorate. Asemenĭ ші Israiliцĭ gъsirъmѕ oamenĭ de omenie.

Lokѕrile de пrin пregiѕrѕ-ĭ, saѕ maĭ bine zis пkonцiѕrile sale, sînt grandioase. — Se aflъ între doѕъ mirѕrĭ de dealѕrĭ, ші kѕ o mѕlцime de morĭ de vîntѕ, ka kѕm ar fi înkis între fortifikaцiĭ; iar vъile sale sînt atît de пitoresчĭ, atît de romantiчe înkъt nѕ

se поate sterge lesne din memoriea челsĭ че le a vъzst odatъ.

Simila, ачel satš în denъrtare de o jsmъtate orъ lîngъ Bъrlad, kare fs проnrietatea boerslsĭ N. G. înfrsmsseцat ks atîtea lskrsrĭ kare mimkъ inima шi înkъntъ nrivirea ks o grъdinъ bine ksltivatъ, okolitъ de tot felsl de arbsrĭ шi nlonĭ înalцĭ, ks sn iazš foarte snaцiosš, kъmnii verzinde n'în nregisrš akonerite ks o nъшsne aleasъ шi ks semъnъtsrĭ abondante, — kase de ikonomie шi de шedere alъtsria ks grъdina, шi ks o biserikъ frsmsшel konstrsitъ, al kъriea xramš e Sъntsl Konstantin; snde odatъ ne anš se adsnъ toatъ nonslaцiea, de serbъtoarea aчeasta, rъцъind toatъ zioa, întinzъnd mese, kъntъnd шi netrekъnd, — este loksl чel maĭ nreferat în timnsl verii de nresmblare... Dealsrile чe se ridikъ în dreanta шi în stînga ks kslminile lor koronate ne iчĭ, kolo, de kodri, sînt zъrite în denъrtare de o nostie din sss de kъtre tîrgsшorsl Dokolina. Tsrmele de oĭ kare naskš шi чirezile de vaчĭ шi boĭ чe se nresmblъ шi s'asde rъgind ne kostiшe, ssnetele bsчismelor чe se asdš de ne dealsrĭ шi de nrin vъĭ, dslчele шi melankoliчele întonъrĭ a le flserslsĭ de nrin dsmbrъvĭ шi de ne lîngъ marginile isvoarelor, de la nъstorĭ, se notrivesk nrea mslt ks inima чea voioasъ шi nlinъ de simцiчisne a jsnelsĭ Romъnš, saš a feчoareĭ kare isbeшte a 'шĭ înчinge frsntea ks florĭ шi ks rose, însnirъ ideĭ noetiчe, înfъцiшъnd tablosl чel maĭ atingъtorš шi nъskъnd o dslчe шi nlъkstъ armonie...

Snre searъ, se vъdš iчĭ шi kolo ne marginea laksl sĭ чel mare, kъte sn omš arsnkъnd sndiцa nentrs neшte. Lsna lsminoasъ, rъsъrind nlinъ, se rъ-

dikъ ka ȣn talerȣ̆ de argintȣ̆ пe d'asȣпra Dealȣlȣĭ-Mare. — Ea vine a salȣta natȣra чea mъreaцъ шi a armonisa kȣ liniшtea seriĭ.

Între Simila шi estremitatea oraшȣlȣĭ se gъseшte sпre stъnga, grъdina пȣblikъ: ȣn lokȣ̆ înkis kȣ o пlantaцie aleasъ, kȣ drȣmȣleцe шi kъrъrĭ mъrginite kȣ florĭ шi kȣ arbȣrĭ.

Toatъ soчietatea Bъrladȣlȣĭ akolo se пreȣmblъ dȣminiчile шi serbъtorile пînъ sȣb searъ. — Doamnele învestite dȣпъ чea din ȣrmъ modъ шi bъrbaцiĭ asemenĭ, merg grȣпe grȣпe пrin aleцȣl чel de la mizlokȣ̆, шi maĭ adese orĭ aчeste пreȣmblъrĭ se fak însoцite de mȣsikъ.— În lȣnile Maie шi Iȣnie aчeste пetreчerĭ aȣ̆ ȣn maĭ mare interesȣ̆. Bъrladȣl devine bȣlevardȣl пlъчerilor, шi ȣn strъinȣ̆, пetrekъnd kъte-va zile în el, vizitъnd des aчeastъ grъdinъ, nȣ va пleka fъrъ a ĭ rъmъnea kъte-va sȣvenire amoroase.

Bъrladȣl însъ nȣ fȣ liпsit шi de ȣn trekȣt strъlȣчitȣ̆. — Faпte istoriчe пetrekȣte în mezȣl evȣ̆, deпȣn o aȣreolъ пe frȣntea sa. Instituцiȣnile sale eraȣ̆ a le ȣneĭ reпȣbliчe, пrekȣm se maĭ aflъ шi пînъ astъ-zĭ o ȣmbrъ în satele din Vranчia.— Stefan чel mare înkȣnȣnъ frȣntea sa kȣ laȣrĭ reпȣrtъnd aчi o strъlȣчitъ viktorie în kontra Tȣrчilor шi Tъtarilor, пe kare el îĭ пȣse пe goanъ шi îĭ fъkȣ sъ'шĭ afle mormîntȣl пe marginea aчestȣĭ rîȣ̆. — Se vъd шi пînъ astъ-zĭ niшte restȣrĭ a le ȣneĭ lȣkrъrĭ antiчe militare, kare se nȣmeшte *чetatea*, (lîngъ gȣra vъiĭ, sпre sȣdȣl oraшȣlȣĭ). În aniĭ din ȣrmъ Rȣшiĭ aшezarъ lagъrȣl lorȣ̆ între шanцȣrile aчesteĭ rъmъшiцe de antikitate. Kъteva movile de o mъrime gigantes-kъ, sпre пartea de la sȣdȣ̆ a aчestȣĭ oraшȣ̆, пegre-

шit пot fi sokotite din пвшъгвl monвmentelor kare konstatъ fantele eroilor Moldovenĭ.

În sвsвl Bъrladвlвĭ, пe lвnka ачesteĭ aпe шi alъtвria kв liniea telegrafikъ, se faче drвшвl спre Iaшĭ. Mergъпd o пoштie шi maĭ bine пe пartea din stъnga a lвпчeĭ, trekъпd podвl чel de пeatrъ de lîngъ Dokolina, aпoĭ aпвkъпd спre dreapta, drвшвl чel mare че dвче пe sвb dealвrĭ, шi trekъпd kъte-va sate, kъte-va пoiene шi kъte-va kase de пostiĭ, treĭ пostiĭ deпarte de la Bъrlad, se aflъ Vaslвiв, вп tîrgв sitвat пe frвntea впвĭ dealв.

Kв o пoпвlaцивпe aпroape ka a Tekвчiвlвĭ, Vaslвiв se bвkвrъ de o пoзициe avantagioasъ, de aerв kвratв шi aпъ bвпъ. — Nв e liпsit шi ачest tîrgв, пrekвm sînt чele maĭ mвlte în Moldova, de kъte-va kase marĭ: stabilimente пвbliче, o skoalъ пrimariъ de bъeцĭ шi de fete, шi maĭ mвlte biseriчĭ.

Asemenĭ шi Bъrladвl, avъnd o пoпвlaцивпe de чinчĭспre-zeче miĭ lokвitorĭ, are maĭ mвlte stabilimente пвbliче, пrekвm вп gimnaziв în kare se пredъ maĭ mвlte limbĭ шi stiinцe, o skoalъ пrimariъ de bъeцĭ шi alta de fete, вп osпitalв пentrв bolnavi sъraчĭ шi altele....

Dar sъ пe întoarчem la materiea пoastrъ, sъ чerчetъm пe maĭ mвlцĭ amiчĭ пreokвпaцĭ de atîtea lвkrвrĭ iвbite, de trebĭ, de soartea шi viitorвl пaцивпeĭ, de moralitatea пвblikъ, de komerчiв, de interese пrivate, de amorвrĭ шi de fеричirea vieцiĭ konjвgale a doĭ de kвrъnd lвaцĭ.

Чeea че okвпa minцile, чeea че aцîцa kвriositatea шi пoate шi gelosiea doamnelor jвпe, чeea че пвпea пe bъrbaцĭ în mirare шi îĭ fъчea sъ se вite

kѕ o kъѕtъtѕrъ плinъ de lъkomie, era пresenцa tinereĭ mъritate, че se пreѕmbla adesea orĭ, пe ѕliцa чea mare шi la grъdinъ, într'o toaletъ пrea konvenabilъ mъritatelor de kѕrъnd, шi mergъnd mѕlt liпitъ de braцѕl konsoartelѕĭ eĭ, пasѕ la пasѕ lîngъ el; шi dînsѕl kѕ o пositѕrъ în adevъrѕ kavalereaskъ, цinъnd пeптѕl drепt înainte, kѕ frѕntea rъdikatъ, kѕ o faцъ veselъ, шi kѕ okiĭ aцintiцĭ în okiĭ jѕneĭ sale konsoarte, îĭ ѕsridea шi ĭ adresa mereѕ пarola, ka kѕm ar fi voit sъ arate tѕtѕlor oamenilor kъt eraѕ eĭ de ferichiцĭ, пrekъt este dat omѕlѕĭ de a fi.

Mѕlцĭ doriaѕ d'a le avea kѕnoшtinцa.— Ѕniĭ întreba desпre dînшi ka sъ afle чine sînt шi de ѕnde venirъ; femeile ziчeaѕ între ele: че frѕmoasъ tînъrъ! alцi ziчeaѕ kъ el este vre ѕn mѕnteanѕ, adikъ ѕn voinikѕ saѕ din Vranчia, saѕ de пe la Пeatra, alцiĭ adъogaѕ kъ'l kѕnoaшte kъ ar fi fiѕl ѕnѕĭ bъtrînѕ volintirѕ че lokѕeшte la Odobeшtĭ; шi toцĭ, maĭ mѕlt saѕ maĭ пѕцinѕ, okѕпaцĭ de ast-fel de konjektѕrĭ, iѕbeaѕ пresenцa lorѕ în aчest tîrgѕ, ѕnde eĭ nѕ de mѕlt veniserъ.

În kѕrъnd kasele adevъraцilor amiчĭ le era deskise; пe la mese, la kѕmetriĭ, la serate de familiĭ eĭ eraѕ пoftiцĭ, шi toцĭ se mѕlцъmiaѕ de frѕmoasele lor maniere шi de konversaцiea lor чea înцeleantъ.

El era frѕmosѕ пrekѕm trebѕe sъ fi fost чel dîntîĭ omѕ. — Ea era în destѕl de jѕnъ пentrѕ o mъritatъ abia de doѕъ sъпtъmъnĭ: albeцea krinilor шi rѕmenѕl roselor kolora kiпѕl eĭ.— Graцiile îmпrѕmѕtase în fie че trъsъtѕrъ a fisionomii omѕlѕĭ шi femeeĭ a lor dѕlчeaцъ; okiĭ lorѕ skînteiaѕ de raze de lѕminъ, шi simпatiea шi amorѕl lorѕ îĭ aпroпiase mѕlt, fъkъn-

dȣ'ĭ a semъna amъndoĭ. — Egalĭ în sпiritŭ kъt шi în kȣnoшtinцe, amъndoĭ eraŭ komпъtimitorĭ de пenoroчiцĭ, пrivind în tot omȣl пe ȣn frate шi o sorъ a lorŭ, шi d'aчi пrovenia чele-lalte, al kъrora esemпlȣ sъ fie folositorŭ soчietъцiĭ.

Aшa dar aчestĭ însȣrъцeĭ, venind desпre Neamцȣ în oraшȣl Bъrlad, kъȣtaserъ ka sъ gъsiaskъ пentrȣ lȣnile de miere ȣn lokŭ desfъtъtorŭ шi пlъkȣtŭ, iar пentrȣ sȣfletȣl шi edȣkaцiea lorŭ o soчietate verginъ în morsȣrĭ шi datine.

La grъdina пȣblikъ desпre kare menцionarъmŭ, eĭ mergeaŭ пȣ ka sъ observe atît moda streinъ, introdȣsъ în цeara noastrъ, Idolȣl чe okȣпъ minцile tȣtȣlor, dar veniaŭ sъ întъlniaskъ пe amiчĭ шi sъ rъsȣfle aerȣl чel kȣratŭ al zileĭ. Aшa dar maĭ 'nainte d'a rъsъri soarele dimineaцa, eĭ se gъsiaŭ akolo шi seara пъnъ dȣпъ aпȣsŭ. Kъntekȣl пasъrilor, lȣmina soarelȣĭ, koпaчiĭ чeĭ stȣfoшĭ, шi aerȣl dȣlчe îĭ fъчea sъ vie пînъ în zioъ. — Tъпъra femeie kȣlegъnd florĭ kare kresk la ȣn lokŭ kȣ iarba akoпeritъ kȣ roȣъ, îшĭ fъчea din ele o kȣnȣnъ; iar soцȣ-ĭ, înkъntat de amorȣl eĭ, în mizlokȣl asteĭ natȣrĭ strъlȣчitoare, adora astъ kreaцiȣne шi пe konsoartea sa, пrekȣm Adam, deшtentat în Edem, adorъ пe Eva tovarъшȣl vieцiĭ sale...

Într'o dimineaцъ пe kъnd eĭ se afla de mȣlt пreȣmblъndȣ-se пe sȣb bolцile aninilor шi a le teilor înfloriцĭ, intrarъ maĭ mȣlцĭ bъrbaцĭ în grъdinъ, чeĭ чe înaintarъ în aleea пrinчiпalъ, se oпrirъ în dreпtȣl fъntъneĭ de la mizlokŭ, чea okolitъ de ȣn grilagiŭ de ferŭ шi kȣ o salчie пletoasъ dinaintea basinȣlȣĭ, шi se пȣserъ пe o bankъ ka sъ fȣmeze. Ȣnȣl

dintre eĭ, vъzъnd grɤпa че se пreɤmbla în fɤndɤl aleiɤlɤĭ, se skɤlъ din mizlokɤl komпanionilor sъĭ ші înaintъ sпre dînsa kɤ пaşĭ rarĭ. Чеĭ че rъmъseserъ пе bankъ fɤmaɤ̆ sпɤind glɤme ші rîzъnd.

Кътъ mirare koпrinse пе bъrbatɤl че se пreɤmbla kɤ soaцa sa, kънd kɤnoskɤ în fisionomiea чеа oakeшъ ші rotɤndъ пе amikɤl ші kolegɤl sъɤ̆ de gimnaziɤ̆.

Ачеста skoцънd ɤп strigъtɤ̆ de bɤkɤrie, se reпezi la dînsɤl ші se îmbrъцiшarъ amъndoĭ.

— Teraпont!..

— Andreĭ! Andreĭ, d-ta eшtĭ?.. dar doamna?..

— Este Lina, konsoartea mea, rъsпɤnse Andreĭ koпrins de bɤkɤrie kъ'l vъzɤ.

El rekomandъ kɤ mɤltъ пolitеце пе soaцa sa amikɤlɤĭ sъɤ̆, пrekɤm ші пе dînsɤl îl rekomandъ konsoarteĭ sale.

Teraпont чеl че нɤ maĭ vъzɤse пе Andreĭ de kънd kɤ eventɤra чеа tristъ пetrekɤtъ la Поiene, în seara sabъtɤlɤĭ, rъmase ɤimitɤ̆ vъzънd în konsoartea sa, пе Lina, fiika bankerɤlɤĭ din Iaşĭ.

— N'am шtiɤtɤ̆ nimikɤ̆ de însɤrъtoarea ta, Frate Andreĭ? zise Teraпont amikɤlɤĭ sъɤ̆, doresk пrea mɤlt sъ шtiɤ̆ amъnɤntele ачesteĭ istoriĭ?

Andreĭ se aпroпie de Teraпont ші îĭ zise înчetinelɤ̆: — пe vom vedea dɤпъ amiazĭ tot ачi în grъdinъ, maĭ 'nainte d'a se strînge lɤme, ші цi le voiɤ̆ sпɤпe toate.

— Пrea bine! пrea bine, iɤbite frate!.. Шi eĭ se îmbrъцiшarъ din nɤoɤ̆, ɤrъndɤ̆ fie kare ɤпɤl altɤia viaцъ bɤпъ ші чеle dorite.

Merserъ d'ачi îmпreɤпъ sпre fънтъпъ ɤnde se

întъlni kȣ чea-laltъ komпanie de bъrbaцĭ. Eĭ îĭ sa-
lȣtarъ kȣ kȣviinцъ; пetrekȣrъ пreȣmblъndȣ-se kȣ toцiĭ
шi se întȣrnarъ maĭ 'nainte d'a se faчe kъldȣrъ, în o-
raшȣ, kȣ otъrîre d'a se întъlni iarъшĭ dȣпъ a-
miazĭ.

Kъtre orele пatrȣ, kъnd înчeпe a se пotoli ar-
шiцa чea mare a zileĭ, Fratele-Andreĭ шi jȣnele Te-
raпont se gъsiaȣ singȣrĭ în grъdinъ. Lina rъmъsese
în oraшȣ în soчietate kȣ maĭ mȣlte kokoane de bȣnъ
kondiцie, kȣ kare era sъ vie maĭ tъrziȣ, aшteпtъnd шi
пe konsoartele eĭ, sъ vie ka sъ le însoцiaskъ.

Andreĭ înчeпȣ a vorbi шi amikȣl sъȣ askȣlta kȣ
lȣare aminte astъ teorie, aflatъ пrin esпerienцъ, de
starea soчialъ în kare пe gъsim:

»Eram, Teraпonte, ȣn nenoroчitȣ stȣdentȣ, silitȣ
d'a mъ пȣne sȣb пatronagiȣl ȣnora шi altora, a lin-
gȣшi пe пrofesorĭ шi пe orĭ kare omȣ avȣtȣ, ka sъ
пot sȣbsista шi sъ absolvesk ȣn kȣrsȣ regȣlatȣ.

„Kъȣtaiȣ a mъ întȣrna în пatrie krezъnd d'aĭ fi
folositorȣ пrin serviчiȣl meȣ, шi sъ fak feriчirea bъ-
trînȣlȣĭ meȣ tatъ, чe mъ aшteпta пlin de dorȣ, ka sъ
mъ întorn maĭ kȣrъnd din strъinъtate.

„Îmĭ mъrtȣrisesk greшala, nȣ maĭ пȣцin пrekȣm
fak toцĭ чeĭ чe kreskȣ afarъ din Romъnia, nȣ'mĭ пlъ
чea nimikȣ, nȣ mъ пȣteam învoi kȣ felȣl traiȣlȣĭ ro-
mъneskȣ, шi eram tot aшa de strъinȣ desпre datini-
le bъtrîne a le цereĭ, пrekȣm ar fi ȣn German; шi
пot sъ zikȣ kъ aпroaпe vorbeam strikat romъneшte,
avъnd пeroziea шi пedantismȣl чelor maĭ mȣlцĭ d'a
vorbi kȣ Romъnii, dinaintea femeilor ш'a koпiilor, пrin
saloane ш'orĭ шi ȣnde, nȣmaĭ franцoseшte; ka kȣm lim-
ba romъnъ пe este interzisъ; saȣ шi kъnd vorbeam

Romъneште kъ Romъnii nъ mъ lъsam de ridikola maimъџъrie d'a ziче *bonjour* în lok de bъnъ diminea-џъ saъ bъnъ zioa, *bon soir* în lok de bъnъ seara, *merci* în lok de mъlџъmesk... Aчeasta a ajъns o na-timъ generalъ de kare naџiъnea în Moldova ши în Mъntenia sъferъ; este o korъmnџiъne ka ши aчea din timnъl Fanarioџilor kъnd n'aъziaї de kъt greчismъrї în tot lokъl, saъ în timnъl Rъшilor la 1828 ши 'n alџї timnї, kъnd nînъ ши femeile se denrinseserъ a ziче sdrasti ши altele mъlte.

„Deшtentat maї tъrziъ, rъшinat ши desamъgit de mine însъmї, kъnoskъnd rъtъчirea mea, lъъnd de e-semnlъ пe Bъkovinenї, пe Transilvanenї, пe Bъnъџenї ши пe Maчedonenї kari zik: bъnъ zioa, bъnъ vremea, noante bъnъ, mъlџъmeskъ etc. lenъdaiъ nentrъ tot-d'aъna din limba romъnъ asemenea galiчismъrї, ши femeea mea fъkъ tot asemenї.

„Kъnd am venit în џearъ krezъnd kъ sîntem în-tr'ъn nъoъ regimъ gъvernamentalъ, kъ soчietatea noa-strъ nrosnerъ, kъ meritъl se rъsnlъteшte, kъ virtъtea are nreџъ, avъiъ okasiъnea a kъnoaшte din kontra kъ lingъшirea, чiokoismъl ши o mie de fleakъrї sînt tren-tele пe kare se înalџъ oamenii la kъte ъn nъnktъ în-semnatъ, de ъnde anoї joakъ role... S'a vъzъt între konaџionali nostri, oamenї jъnї, nrogresistї ши liberalї kъ întorkъ snatele kъnd intrъ la dînшi vre ъn omъ a kъrъia kondiџie de naшtere ши avere nъ este egalъ kъ a lorъ. — Se vede kъ toate sînt o komedie în ka-re intrъ ши rolъl liberalismъ ши natriotismъ!.. Din kontra egoismъl e forte astъ-zї la noї, nrekъm a fost tot-d'aъna!..Viџiъl ши infamiea domneskъ înkъ nrin klase; neџinerea de narolъ, trъdarea ши sakrilegiъl

adѕk kъte odatъ favoare. — Toцї sînt tiranї шi toцї sînt sklavї; шi ѕпre a пѕtea ka sъ fiї ѕѕцinѕtѕ kaѕtъ a te tîrî шi a te faчe instrѕmentѕ... Asta o чere toцї!..

„Чel dintîї serviчiѕ kare am voit a adѕчe пatrii mele fѕ ka sъ пriimesk ѕn пostѕ de пrofesorѕ, kъчї пrofesorѕl formeazъ шi lѕmineazъ generaцiї пregъtind viitorѕl naцiѕneї... dar kъt de tristѕ e vъzъnd чine-va aчeastъ ingratitѕdine a soчietъцiї kъtre astъ klasъ eminentъ a eї!.. Vъzѕrъmѕ kѕ destѕlъ mîxnire пe пrofesorї redѕшї la чea maї krѕdъ miserie, esпѕшї de a mѕri de foame, saѕ a se îngroпa de datoriї пe la kъmъtarї шi пe la niшte simпli negѕstorї пentrѕ sѕпsistenцъ... — Veї gъsi în Moldova пrofesorї чe пѕ'шї пriimesk salariѕl пe kъte пoѕъ шi пe kъte ѕn-ѕпre-zeчe lѕnї... Aчeastъ stare mъ desпerъ шi mъ fъkѕ de a renѕnцa. — Intrigile, kalomniea, kaпriчiѕl vre ѕnѕї ministrѕ шi nerъsпlъtirea mъ oпrirъ ka sъ maї alerg dѕпe vre ѕn alt пostѕ, шi rъmъseiѕ în kondiцiea omѕlѕї пrivatѕ, de a trъi servind пartikѕlarilor. Ka пrofesorѕ п'în kase пrivate шi пe la пensionate, ka advokatѕ пѕblikѕlѕї пѕtѕiѕ sъ am mѕlte kѕnoшtinцe шi sъ am пъine. Ka Romъn însъ am iѕbit a servi interesele naцiѕneї, ka kreшtinѕ шi ka omѕ voiam a îndeпlini datoriї sakre de чetъцian чe nѕ le пѕteam îmпlini rъmъind singѕrѕ шi fъrъ a avea într'o zi o familie. Am rѕgat чerѕl ka sъ mъ lѕmineze шi sъ mъ kondѕkъ пe kalea чea dreaпtъ, ѕпre îndeпlinirea skoпѕlѕї meѕ!..

„Vъzѕiѕ kѕ destѕlъ dѕrere naцiѕnea sѕgrѕmatъ de Jidovї, de Greчї шi de Чiokoї!.. Чitiiѕ trekѕtѕl цereї ka sъ 'шї пot imagina чe-va desпre viitorѕl eї,

щi нȣ gъsiiȣ alt remediȣ de kъt a lȣkra спre kontoпirea atîtor elemente în ȣнȣl singȣrȣ. Lȣmiнarea щi deштeпtarea пoпorȣlȣĭ, kъderea atîtor пrejȣdiцiĭ пefolositoare, leцĭ ȣmane щi пȣrtъtoare de drептate, aчestea sînt mizloaчele d'a isbȣti... Toцĭ чe trъesk în Romънia, toцĭ чe se înavȣцeskȣ, toцĭ чe aflъ îmbrъцiшarea нaцiȣнeĭ, toцĭ чe se aпъrъ sȣb skȣtȣl gȣverнȣlȣĭ щi al legilor пъmънtȣlȣĭ, katъ a da askȣltare, щi legea sъ fie пeнtrȣ toцĭ ȣнa щi sakrъ. — Пrin lȣminъ dar, пrin чivilisaцie щi пъrъsirea пrejȣdiцiilor va veni într'o zi înfrъцirea щi kontoпirea atîtor elemente în чel endigenȣ. Пrekȣm dar în aȣrȣ se adaogъ плȣmbȣ saȣ aramъ ka sъ devie maĭ пerfektȣ, tot aшa щi ȣн elementȣ vekiȣ se întъreшte пrin amesteкȣ lȣĭ kȣ ȣн altȣl пrimitivȣ щi aktivȣ.

„Istoriea не deskrie kъ imпeratorii чeĭ maĭ ostilĭ kredinцeĭ biseriчeĭ kreштine, пъrъsind într'o zi idolatrismȣl, devenirъ чeĭ dintîĭ aпъrъtorĭ aĭ eĭ щi чeĭ maĭ înfokaцĭ îmbrъцiшъtorĭ doktriнeĭ Mîntȣitorȣlȣĭ, tot aчeasta se întъmплъ щi kȣ gintele. Romънiĭ din toatъ Daчia, avънd o aчeeaшĭ soarte щi чerkънd aчeleaшĭ нeнoroчirĭ, lȣпtarъ lȣнg timпȣ щi se lȣпtъ înkъ kȣ atîtea elemente чe'ĭ împresoarъ щi 'ĭ sȣпъrъ; dar este observat kъ toate aчeste elemente se amalgamъ щi se kontoпesk în чel romънȣ... Fiȣl Grekȣlȣĭ, al Neamцȣlȣĭ, Armeaнȣlȣĭ, Rȣteaнȣlȣĭ щi kiar al Jidovȣlȣĭ нъskȣt edȣkat щi trъitorȣ în цerile нoastre este mънdrȣ d'a se нȣmi într'o zi Romънȣ!..

„Чine tъgъdȣeшte kъ în Пrinчiнatele Ȣnite kъte-va somitъцĭ чe fъkȣrъ, în aniĭ чeĭ din ȣrmъ, fȣdȣliea нaцiȣнeĭ, în faцa Eȣroпeĭ, пrin kaпaчitatea щi

*

прin onerile lor, нȣ se traserъ din ачеа rъmъшiџъ хȣidȣitъ шi desпreџȣitъ a ȣнȣĭ попорȣ̆ kъzȣtȣ̆ ? . . шi чine iar va тъгъdȣi kъ ачеle femeĭ, konsoarte stimabile a le kъtor va четъџenĭ resпektaџĭ ш'а kъrora kondȣitъ o пȣtem нȣmi esemпlarie, ka mame bȣne шi soaџe oneste, нȣ se traserъ din fiiчele ачестȣĭ попȣlȣ̆ ? . . Konпrȣmпџiea шi desmoralisaџiea, adȣse maĭ mȣlt de streinĭ la noĭ, пъtrȣnserъ adînk în rъrȣnkiĭ sочieтъџi ш'а попорȣlȣĭ, a korȣmпt шi a kaнgrenat totȣl; fъkȣ пe попȣl a kъlka în пiчoare kostȣmȣl шi datinile strъbȣnilor lȣĭ, fъkȣ пe femeĭ a пesokoti simпlitatea în пortȣ шi kȣrъџeniea în пъravȣrĭ, virtȣtea în kъsniчie шi eroismȣl în nevoĭ: пentrȣ kъ че нȣ fak oameniĭ шi femeile astъ-zĭ пentrȣ ȣн mîrшavȣ̆ lȣksȣ̆, în kare eĭ se înkinъ maĭ mȣlt de kъt lȣĭ Dȣmnezeȣ̆ ?— ачеla че пe вътъчеште, пe stinge шi пe пerde ? . . kaȣtъ dar ka iarъшĭ прin streinĭ sъ пe kȣrъџim de defekte, îmbrъџiшъnd шi пriimind чееa че eĭ aȣ̆ bȣнȣ̆: adikъ lȣmina шi energiea ! . . Biserika, o maikъ sъntъ шi generoasъ пriimeште пe fie kare fъrъ osebire, шi niчĭ odatъ нȣ e търziȣ̆ пentrȣ чеĭ че voesk a se покъi; ачестȣĭ esemпlȣ vom ȣrma шi noĭ, vom deskide braџele чеlor че vin kȣ sinчeritate de a lȣa пarte la banketȣl пatrii ! . .

„Kъȣtasem în sînȣl naџiȣneĭ mele o konsoarte bȣнъ шi îndȣlчitoare sȣferinџelor vieџiĭ, dar пentrȣ kъ eȣ̆ n'aveam înkъ ȣн нȣme mare шi o stare însemnatъ, mъkar d'ar fi fost strînsъ kȣ orĭ че kinȣ̆ шi kȣ orĭ че mizloaче, avȣiȣ̆ desavantaџiȣl ka sъ пerdȣ̆ kъte-va пartide, — am fost refȣzat . . .

„Dar чееa че kъȣtam maĭ kȣ osebire шi kare e чеĭ dintîiȣ̆ lȣkrȣ пentrȣ ȣн omȣ̆ kȣltȣ̆, este înain-

tea ꙋneĭ dote marĭ, o bꙋnъ edꙋkaцie bazatъ пe e-ꙋemпle de virtꙋte шi de ikonomie kaꙋnikъ...

„Din nenorочire чeĭ maĭ mꙋlцĭ dintre пъrinцĭ, în lokꙋ d'a îngriji de edꙋkaцiea sekꙋꙋlꙋĭ, lasъ пe fetele lorꙋ în ignoranцъ шi desmoralisare, kъꙋtъnd nꙋmaĭ zestre a le strъnge; шi aпoĭ kꙋ чe mizloaчe Dꙋmnezeꙋle! adesea orĭ пînъ шi kꙋ пreцiꙋl desonoareĭ!..

„Am vъzꙋt пe Lina fiika bankerꙋlꙋĭ Aшer, omꙋ avꙋtꙋ шi kꙋ mizloaчe marĭ; dar nꙋ mъ ꙋitaiꙋ, mъrtꙋrisesk în kredinцъ, la starea lꙋĭ, kъt la edꙋkaцiea шi bꙋnele kalitъцĭ чe ea le пoseda; шi iarъшĭ nꙋ mъ sfiiꙋ d'a 'mĭ îndrepta kъꙋtъtꙋrile sпre o familie despъrцitъ kꙋ totꙋl de mine пrin kꙋltꙋl eĭ, kъnd eꙋ eram înkredinцat kъ шi dînsa, пentrꙋ ferichirea шi îmпъkarea kꙋgetꙋlꙋĭ eĭ, voia a fi konsoartea ꙋnꙋĭ omꙋ de karakterꙋ; шi пentrꙋ kъ în istoriea пrꙋnчii sale biserika noastrъ fъkꙋse o oare kare minꙋne, шi ea, kreskъnd la ꙋn lokꙋ kꙋ fiiчe kreшtine, a venerat biserika noastrъ пrekꙋm ar fi venerat пe aчeea a kꙋltꙋlꙋĭ eĭ, kꙋ atîta maĭ lesne ne пꙋtꙋrъm înцelege шi ea deveni konsoartea mea.

„Am kꙋnoskꙋt пrea bine simцimentele Lineĭ шi d'aчeea am iꙋbit-o ka пe o sorъ. Ea se bꙋkꙋra de înkrederea пъrinцilor eĭ d'a eшi kъte odatъ шi singꙋrъ, d'a merge în vre o kasъ bꙋnъ, la пensionꙋl ꙋnde îшĭ fъkꙋse edꙋkaцiea шi kъte odatъ la biserika чelor Treĭ Ierarшĭ. — Am gъꙋit-o de mꙋlte orĭ stъnd пemiшkatъ пrivind kꙋ lꙋare aminte пortretꙋl lꙋĭ Vasile Lꙋпꙋ alъtꙋria kꙋ doamna шi kꙋ fiiчele sale. — Ea пъrea stꙋdiind nobleцea шi simцimentele mъrinimoase a le aчesteĭ ilꙋstre familiĭ, deskrise în fisiono-

miea marelsĭ Domnitorȣ. — Ȣne orĭ stъnd îngenȣkiatъ dinaintea sъntslsĭ altarȣ, imпlora ajȣtorsl Sъnteĭ Feчoare; шi чeea чe este maĭ mslt ca a însoцit пe amiчele шi kamaradele eĭ de skoalъ, kȣ o frȣmoasъ lsmъnare de чearъ, la Înviere. De mslte orĭ kъnd era zioa frȣmossъ, într'o sъrbъtoare saȣ într'o dȣminikъ, o gъsiam пreȣmblъndȣse împreȣnъ kȣ mama eĭ la grъdina Koпъslsĭ saȣ la grъdina Sokola.— Astъ grъdinъ, de la Sokola, чe seamъnъ astъ-zĭ ka o rȣinъ din fala шi deшъrtъчiȣnea omenireĭ, a пȣtȣt distra adesea orĭ mintea eĭ пreokȣпatъ de kȣgetъrĭ.— Aчele пalatȣrĭ чe la înчeпȣtsl întemeieriĭ gȣvernъmîntslsĭ lsĭ Mixaĭ S... konцineaȣ atîta lȣksȣ ш'atîta trȣfie, în ele se skimbaȣ atîtea note diпlomatiчe шi se elaboraȣ atîtea пroiekte kȣ deosebite skoпȣrĭ шi цintirĭ, пe teraцele sale sпaцioase aшternȣte kȣ asfaltȣ шi kȣ brasde, la ȣmbra koпaчilor шi lîngъ mȣrmȣra aпelor чe isvoraȣ ka niшte kaskade din lokȣ în lokȣ шi se asvîrliaȣ în sȣsȣ пrin basine de пeatrъ шi okolite de statȣe, de Sfinkцĭ de bronzȣ шi Sirene de marmȣrъ, se пreȣmblaȣ altъ datъ nȣmaĭ diпlomaцĭ, miniştri, lakeĭ, пrinчiпese, dame de onoare шi bankerĭ jidovĭ... astъ-zĭ abia se maĭ kȣnoskȣ în faцa пъmîntslsĭ; koloanele sale sînt sfъrîmate, Sirenele se aflъ rъstȣrnate шi statȣele sele risiпite; e ȣn lokȣ пȣstiȣ шi singȣratikȣ, servind de a deшteпta simцimente melankoliчe шi amoroase în inimile jȣnilor amanцĭ чe vin adese orĭ a se пreȣmbla п'akolo. Lina iȣbea пrea mslt a se пreȣmbla în astъ grъdinъ; шi maĭ ales de kъte orĭ avea o rokie nȣoъ kare îĭ venia bine, saȣ ȣn шalȣ frȣmosȣ, пentrȣ kъ шtiea kъ eȣ negreшit o sъ fiȣ, era lokȣl чel maĭ fa-

vorit ka sъ se arate. — Eŏ eram nelipsit de la ачеle преǒmblъrĭ. — Noĭ ne înцelegeam преa bine, шi nǒ era zi ka sъ nǒ o întъlnesk, sъ n'o цot vedea шi kiar a konversa maĭ mǒlte ore kǒ dînsa. — Atîta шi nimik maĭ mǒlt...

„Пъrinцi eĭ simцirъ, dar tъrziŏ, desпre пasiǒnea че пredomnia inima iǒbiteĭ lor fiiче...

„Aшer ar fi fost în stare sъ sakrifiче maĭ mǒlt de jǒmъtate starea sa ka în lokǒl meŏ sъ fi fost ǒn alt чine-va kare пrofeseazъ kǒltǒl sъŏ. — El însъ mъ kǒnoшtea foarte bine; шi fiind kъ kǒnoшtea karakterǒl шi simцimentele mele, шi fiind kъ asemenĭ kǒnoшtea шi tъriea karakterǒlǒĭ fiiчeĭ lǒĭ, nǒ se temea vre odatъ de niчĭ ǒn пerikolŏ, — krezъnd kъ maĭ tъrziŏ se vor nimiчi simпatiile noastre шi va isbǒti sъ îndǒпleче пe Lina a пriimi sъ se mъrite kǒ ǒn Israilit avǒt, în Moldova, saŏ în strъinъtate.

„Lina însъ a sпǒs-o kǒrat în чele din ǒrmъ kъ nǒmaĭ пerzъndǒшĭ viaцa vor faче kǒ dînsa че vor voi; kъ ea îĭ stimъ шi îĭ iǒbeшte ka пe niшte пъrinцĭ, dar voeшte ka konsǒчiinцa шi alegerea eĭ sъ rъmîie liberъ.

„Adevъrat în ачeasta eram eŏ kǒlпabilŏ, kъчĭ i am fost zis kъ o iǒbesk шi i am jǒrat a faче totǒl în viaцъ пentrǒ dînsa шi пentrǒ feriчirea eĭ.

„Am цinǒt tot-d'aǒna la пarolъ; шi, vezĭ, ǒitъte la dînsa, am avǒt ǒn mare dreпtŏ ka sъ цiŏ. — Eŏ n'am amъgit-o!...

Teraпont askǒltъnd la amikǒl sъŏ че îĭ vorbia, întrebъ:

— Nǒ kǒmva aĭ fǒrat-o de la пъrinцi eĭ? — aĭ fǒgit kǒ dînsa?...

— Fereaskъ Dѕmnezeѕ! Lina n'ar fi пriimit.

Teraпont lъsъ kaпѕl în josѕ шi dѕпъ kъte-va momente adъogъ:

— Eѕ o пъџiiѕ însъ kъt de bѕпъ kѕ jidovi de la Пoiene!..

Fratele Andreĭ kontinѕъ:

— Tokmaĭ esemпlѕl fiчeĭ argintarѕlѕĭ шi komediea пetrekѕtъ la Пoiene fъkѕ ka Amer sъ пeardъ gѕstѕl de a terorisa saѕ a sili пe fiika sa maĭ departe la o alegere чe i o пroпѕsese. Kѕ toate aчestea katъ a mъrtѕrisi, lѕпta a fost grea шi чine a fost învingъtorѕ este biserika шi пaџiѕпea!.. Niчĭ пrotekџiĭ, niчĭ miniștri шi însѕшĭ mѕlџimea aѕrѕlѕĭ sъѕ nѕ пѕtѕ ajѕta пe Amer d'a oпri пe fiika sa da пъшi la krestinismѕ...

În aчel momentѕ o grѕпъ de femeĭ intrarъ пe пoarta чea mare a grъdineĭ шi înaintarъ sпre чentrѕ aleelor. — Orele eraѕ înaintate шi rъkoarea sпre searъ înчeпѕse a domoli ѕmor arшiџa чea îmпovъrъtoare a zileĭ. — Grъdina din чe în чe se ѕmпlea de lѕme шi пreѕmblъtoriĭ se dirigeaѕ în deosebite direnџiѕnĭ пe sѕb ramѕrile stѕfoase a le arborilor.

Andreĭ abia terminъ пe jѕmъtate пaraџiea sa шi ka dintr'ѕn instinktѕ, îшĭ arѕпkъ okiĭ sпre kaпъtѕl aleelѕĭ, ѕnde zъri пe konsoartea sa în чerkѕl doamnelor kare o însoџia.

El fѕse sѕrпrinsѕ vъzъnd-o.

Se skѕzъ lѕĭ Teraпont шi îĭ пromise kъ la altъ okasiѕne îĭ va sпѕne restѕl.

Lina amoroasъ шi neръbdъtoare de întъrzierea bъrbatѕlѕĭ eĭ, пlekase kѕ amiчile sale sпre grъdinъ ka sъ 'l gъsiaskъ negreшitѕ.

Ea strълsчia de frsmsseцe ши de graцiĭ dinaintea okilor lsĭ, ши ks sn ssrîsš de deпarte fъks semnš konsoartelsĭ eĭ kъ avssese mare imпачienцъ aштепtъndѕ-l ши kъ de че întsrziase?..

Andreĭ msлцъmit de asta, grъbi пasiĭ sпre dînsa ka sъ ĭ îmbrъцiшeze mъinile ши sъ o strъngъ la inimъ-ĭ. Nichĭ strълsчirea diamantslsĭ, nichĭ frsmsseцea mъrgъritarslsĭ nu egala ks dslчea kъstъtsrъ a okilor eĭ negri; albeцea zъпezi kъnd kade ъntîĭ ns egala ks albeцea mъinilor eĭ grъsslii ши ks degitile lsngĭ. Kъlkъtsra eĭ sшoarъ, îmbrъkъmintea eĭ simпlъ ши ks maĭ mslt gsstš; пъrsl eĭ пrea bine netezitš, sndoiatš ssbt o пълъrie nsmaĭ ks o kordelъ înkisъ, fъчea a eklinsi toaletele чele grele ши lsksѕl doamnelor marĭ. — Rokiea eĭ de ksloarea kъmпslsĭ verde, ши înчinsъ nsmaĭ ks sn kordonš пeste mizloksl, ks o пelerinъ sшoarъ ши ks kъte-va florĭ la пeptѕ-ĭ korъsпsndea пrea mslt ks aniĭ eĭ ши ks inoчenцa zsgrъvitъ пe fisionomiea sa.

Era atîta analogie între strълsчirea florilor de la пeptѕ-ĭ ши dslчeaцa kiпslsĭ eĭ, înkъt fie чine kare o întъlnia ns se пstea stъпъni d'a ns o admira ш'a ns o nsmi femeia чea frsmoasъ.

Toцĭ rъmъseserъ înkъntaцĭ de пresenцa eĭ ши d'a konsoartelsĭ eĭ în grъdina пsblikъ.

Teraпont, nerъbdъtorš, oпri sn momentš de braцš пe Fratele-Andreĭ ши'l întrebъ în чe lokš a пriimit ea botezsl ши чine a fost naшsl eĭ?

Andreĭ rъsпsnse: o sъ afli ши acheasta.

— Sпsne dar, isbite frate, veĭ rъmъnea mslte zile la Bъrladš? O sъ maĭ fim împresnъ?..

— Am venit nsmaĭ пentrs kъte-va zile kъ am

avѕt nimte interese. — Amtent însъ pînъ va veni timпѕl kъnd voiŭ пѕtea sъ merg sъ vъd mѕnteleЧiaxlъѕ împreѕnъ kѕ Lina, mi пe ѕrmъ mъ voiŭ întѕrna пentrѕ a mъ dѕче la пъrinцi.

— Kъt îmi пare de rъŭ kъ nѕ te пot însoцi mi eŭ! — stъrѕesk mi sokotesk sъ kaпъtŭ ѕn пostŭ de amпloiatŭ... zise kolegѕl de gimnaziŭ al lѕi Andrei.

VI.

Pelegrinagiul la muntele Ciahlău.

Gъsim doѕъ пѕnktѕri de ѕnde ne пѕtem îndrenta пasii sпre a merge la Чiaxlъѕ, saŭ alt-fel zis, Пionѕ: пe la Пeatra, saŭ пe la Neamцѕ.

De la Пeatra, kare e sitѕatъ пe цermѕl stъngŭ al Bistriцeĭ, se faче o пotekъ пe marginea rîѕlѕi п'între stъnчi mi rîпe, пe ѕnde пѕmaĭ пedestrii mi kъlъrii se пot ѕrka. — Într'aчea пarte se aflъ monastirea Bistriцa, чelebrъ пentrѕ пosiцiѕnea чe o are mi în kare se aflъ mormîntѕl lѕĭ Alesandrѕ чel Bѕnŭ, vizitatъ de mѕlцĭ Romъnĭ kare vin de a da tribѕtѕl devoцiѕneĭ mi resпektѕlѕĭ lor kъtre aчest mare bine fъkъtorŭ al пatrii. — Чeva maĭ 'nainte e monastirea Biserikanii mi пѕцin maĭ deпarte Пъngъraцil: monastiri înkonцiѕrate de mѕnцĭ rîпomi, foarte tarĭ, пrin пosiцiѕnea ѕnde se aflъ sitѕate.

Kaii, пrin desele lor kъlkъtѕrĭ, fъkѕrъ în aчea

парte în стънчї пiште ѕrme шi ачel drѕmѕ se нѕmeште Skъriчika. Чeї че voesk a merge kѕ trъѕѕra, шi maї obiчнѕit kѕ karѕl kѕ boiї, faче ѕн okolѕ пe la Dealѕl Doamneї, despre kare arъtarъm în kaпitѕl trekѕtѕ. — Dealѕl aчesta se нѕmeште ast-fel fiind kъ într'însѕl, шi maї ales пe vîrfѕl lѕї, ѕnde se gъseште o чetate нѕmitъ Палanka, fѕ refѕgiatъ Doamna Elena, soцiea lѕї Петrѕ Rareшї, în timпѕl nenoroчirilor soцѕlѕї eї...

Sпre a merge de la Tîrgѕ-Neamцѕlѕї la Чiaxlъѕ katъ a treчe mѕntele нѕmit Петrѕ-Vodъ. Lъsъnd la dreaпta drѕmѕl че dѕче sпre monastirea Neamцѕ шi mergъnd sпre vestѕ, пe ѕnde se treчe de maї mѕlte orї aпшoarele Neamцѕ, Nemцiшorѕ шi Karпenѕ, prin mizlokѕl пъdѕreї чeї de stejarї a kъlѕgъrilor, la oare kare deпъrtare între mѕnцї, se aflъ satѕl Пiпirigѕ în marginea ѕнѕї rîѕleцѕ че isvoreшte din 'naltѕl mѕnte Aleoka; de aчi, înfѕndъndѕ-se чine-va шi maї în lъѕntrѕ mѕnцilor, ajѕnge la ѕн alt satѕ нѕmit Пlѕton, traversat de rîѕleцѕl kѕ aчest нѕme; шi dѕпъ aчesta, sѕind нѕmitѕl mѕnte Петrѕ Vodъ, de ѕnde Чiaxlъѕ se aratъ kѕ toate strъlѕчitoarele sale forme, se priveшte чea maї плъkѕtъ панoramъ a mѕнцilor чeї marї. Skoborъnd de пe Петrѕ Vodъ, daї în înkънтъtoarea vale Largѕ, че este mѕiatъ de rîѕleцѕl kѕ aчest нѕme, a le kъrѕia mъrginї foarte rъdikate, sînt formate din стънчї marї de пeatrъ vîпъtъ, шi la o distanцъ ka de vre o doѕъ ore, se 'mпreѕнъ kѕ rîѕl Bistriцa, ѕnde se vъd o mѕlцime de пlѕte la marginea eї. În sѕs de aчest rîѕ se aflъ o пoianъ пrea frѕmoasъ dominatъ de Пioпѕ, пe kare kѕrge o aпъ Bistriчoara, че vine din Transilvania despre Borsekѕ. În mizlo-

kȣl aчesteĭ kъmпiĭ se aflъ o stъnkъ în formъ de tȣrnȣ̆ rȣinatȣ̆. — Aчeastъ stъnkъ se nȣmeшte Пea-tra-Teȣlȣĭ. În timпȣl veriĭ treчe чine-va Bistriцa пrin aпe, iar kъnd ea este пrea mare atȣnчĭ o treчe maĭ пe de la vale, пe пodȣl de la Rъnчiȣnĭ. Пretȣtindenĭ în aчeste lokȣrĭ sъlbateчĭ se vъdȣ̆ пaesage rъпitoare шi niшte skitȣleцe шi kolibĭ în kare lokȣeskȣ̆ erimiцĭ чe se xrъneskȣ̆ kȣ rъdъчinĭ шi erbȣrĭ. Чel maĭ însemnat dintre aчeste skitȣrĭ este Dȣrъȣ. Se fakȣ̆ dintr'aчea пarte iarъ doȣъ drȣmȣrĭ de a te ȣrka пe Пion, ȣnȣl пe la Rъnчiȣnĭ d'a drепtȣl, iar altȣl maĭ din sȣsȣ̆ desпre Transilvania. Va пrefera чine-va пe чel din ȣrmъ, ka чel maĭ lesniчiosȣ̆ шi maĭ imпortantȣ̆.

Înaintъnd пe шesȣl чel akoпerit de rîȣleцe, пrin dȣmbrъvĭ шi пe sȣb stъnчĭ între mȣnцĭ, va sosi la skitȣl Dȣrъȣ, de ȣnde se пoate ȣita drепt în sȣsȣ̆ la kȣlmea Чiaxlъȣlȣĭ, пrekȣm s'ar ȣita la чerȣ̆. —

Skitȣl Dȣrъȣ e o biserikȣцъ пȣ de mȣlt rekonstrȣitъ шi zȣgrъvitъ, — aшternȣtъ kȣ пeatrъ, okolitъ kȣ kiliĭ шi în kare lokȣesk kъцĭ-va пъrinцĭ solitariĭ, kȣ o fъntъnъ de пeatrъ în mizlokȣl kȣrцiĭ, kȣ grъdinȣцe п'înпregiȣrȣ̆ de legȣmĭ шi de пomĭ, шi пe lîngъ kare kȣrgȣ̆ doȣъ rîȣleцe kȣ o ȣndъ rъkoritoare шi kristalinъ, formъnd miчĭ kaskade пretȣtindenĭ, шi al kъrora mȣrmȣrȣ̆ însȣfleцeшte toatъ aчeastъ пarte пlinъ de melankolie шi de frȣmȣseцe, пȣ'шĭ va arȣnka чine-va o kъȣtъtȣrъ de okĭ пe toate aчeste înkonцiȣrĭ шi пȣ va askȣlta aчeastъ armonie fъrъ a fi miшkat de ȣn simцimentȣ̆ пiosȣ̆. Aiчĭ vizitatorȣl, asemenea пelegrinȣlȣĭ чe merge la Lokȣrile Sъnte de a se înkina, aflъ în sînȣl liniшteĭ ш'al singȣrъtъцiĭ sъnцeniea altarȣlȣĭ пentrȣ a adȣчe пrinosȣl sъȣ̆ kъtre

чerȣ, ші ѕimit de atîta strъlȣчire a mȣnџilor, lîngъ viaџa чea simпlъ a monaxȣlȣї, ȣitъ пentrȣ ȣn minȣtȣ deшъrtъчiȣnea пatimilor dȣпъ kare el aleargъ în mizlokȣl mȣlџimeї soчiale... Пrivind ші observъnd mъrirea natȣreї, mormintele чele tъkȣte ші triste a le чelor rъпosaџї, ńe adȣчe aminte чe este omȣl ші kъ el mȣlt greшeшte пismȣind пe aпroaпele sъȣ ші grъmъdind nȣmaї пentrȣ seama lȣї aȣrȣl ш'atîtea titlȣrї prin kare sȣbjȣgъ пe чeilalџї... Înfine aчeștї sъraчї monaxї, în simпla viaџъ чe o пetrek ші пȣџinele mizloaчe чe aȣ, daȣ ȣn bȣnȣ eseшпlȣ чe e datorȣ a faчe kъlȣgъrȣl чel îmavȣџitȣ kare a jȣrat dinaintea lȣї Dȣmnezeȣ de a sъvîrшї binele în orї чe okazie. — Aiчї drȣmeџȣl obosit de kale, ȣn пъstorȣ de la vite rъtъчind în sînȣl mȣnџilor, чeї ameninџaџї de vre o vijelie, чeї bъtȣџї de viskol ierneї ші ameninџaџї de a fi îngroпaџї în noianȣl zъпezilor, orї sfîшiat de feare, aflъ ajȣtorȣ în sînȣl aчesteї familiї religioase ші adъпostȣ în simпlele aчeste kiliї...

Dȣrъȣl nȣ este dar ȣna din aчele monastirї kȣ dominȣrї, kȣ moшiї saȣ alte venitȣrї, чi nȣmaї ȣn skitȣleџȣ de kъџї-va пъrinџї sъxastri kare trъeskȣ din lȣkrȣ mъinilor ші daȣ osпitalitate чelor чe vin akolo.

La Dȣrъȣ dar se adȣпъ amatoriї пelegrinї чe voesk a vizita faimosȣl Пionȣ.

Maї mȣlџї bъrbaџї ші femeї, kъlȣgъrї, kъlȣgъriџe, sȣrorї, fraџї ші пlъeшї mergȣ împreȣпъ, пentrȣ kъ kȣ kъt nȣmъrȣl va fi maї mare, kȣ atîta kъlъtoriea va fi maї пlъkȣtъ.

Fratele Andreї ші Lina kȣ maї mȣlџї amiчї era din nȣmъrȣl пelegrinilor; — kъlȣgъriџe de la Aga-

nia ші de la Varatekв însoцieaŭ нвmeroasa komпanie пentrв a se ssi пe Пion.

Maĭ mвlцĭ kaĭ fвrъ adвшĭ sпre a пвrta ш'a ssi пrovizisnea d'a le mъnkъri, пe sпinare-le, ші пentrв a merge femeile kъlare. Bъrbaцiĭ, maĭ deпrinшĭ kв greвtъцile, mergeaŭ пe josŭ. — Ŝn bъtrъnŭ monaxŭ nвmit Ambrosie, omŭ aĭ kъrвia пerĭ kъt ші fisionomiea sa avea чeva de analogikŭ kв înfъцiшeare mвnцilor, insoцia aчeastъ karavanъ.

Era înkъ de dimineaцъ. — Soarele abia atвnчĭ rъsъrise.

Пlekarea din skitŭ, asemъnъndвse kв пornirea în esпediцie a вnвĭ regimentŭ de volontarĭ, fъчea a rъsвna mвnцiĭ de rъknirĭ ші kiote, iar kъiniĭ deпrinшĭ de a trъi пe lîngъ пъrinцiĭ kъlвgъrĭ, fъчeaŭ serviчiв lor de a merge înainte ші a вmпlea пъdвrile de lъtratвl lorŭ. Kiar ші în пlekarea aчeasta, a atîtor kъlъtorĭ kв fel de fel de kostвme ші risiпiцĭ пe poteчile stъnчilor, gъseшte чineva neпвmъrate nвanцe, neпвmъrate frвmвseцĭ de a deskri вn tablos artistikŭ. Inimile jвnilor bъtea kъnd eĭ пriveaŭ mвnцiĭ, ші imпaчienцĭ de a ajвnge maĭ kвrъnd la kвlme, se 'ntreчea kare de kare a merge maĭ iвte ші tot într'вn timпŭ snвind glвme пlъkвte.

Deпъrtъndв-se de la Dвrъŭ se adînчirъ, mergъnd пe lîngъ kвrsвl rîвleцвlвĭ Skitвlвĭ, într'o пъdвre deasъ de brazĭ ші de fagĭ. — Aпele aчestвĭ пъrîŭ sînt renвmite de mвlцimea пъstrъvilor чe se gъseskŭ în ele, isvorъnd din înъlцimea stъnчilor lъtвraшe. kвrgъnd în kaskade пeste bolovaniĭ de пeatrъ ші пeste konaчiĭ чeĭ groшĭ kъzвцĭ de vijeliĭ ші de greвtatea anilor. Înaintъnd la o distanцiъ ka de treĭ

kartȣrĭ de orъ, ajȣnserъ într'o fȣndъtȣrъ a пъdȣrilor шi kare se nȣmeшte Fȣndȣ-Skitȣlȣĭ, de ȣnde se înчепе sȣiшȣl пе mȣnte. Mergъnd maĭ 'nainte sпre sȣdȣ̆-estȣ̆ sosirъ lîngъ rîȣleцȣl nȣmit Lamartin; maĭ în sȣs de akolo se aflъ iar ȣn rîȣleцȣ̆ kȣ kare aчesta se împreȣnъ. — Rîȣleцȣl чel din ȣrmъ se nȣmeшte Serafin. Пъdȣrea aчi este întȣnekoasъ шi lokȣl foarte romantikȣ̆. — Koпaчĭ nȣmъrъnd maĭ mȣlцĭ sekolĭ înalцъ kȣ mъndrie krestetȣl lorȣ̆ пînъ 'la nȣorĭ шi ramȣrile lor stȣfoase askȣndȣ̆ lȣmina soarelȣĭ, asemъnъndȣ-se ka kȣm ar intra чineva într'o adînчime fъrъ fȣndȣ̆. Maĭ deпarte чe-va se deskide o mikъ lȣminъ: пoiene verzinde шi kъteva kolibĭ aratъ adъпostȣl a niskaĭ-va пъstorĭ kȣ tȣrmele de oĭ.

Nȣmele rîȣleцȣlȣĭ Serafin пreokȣпъ пе învъцatȣl nostrȣ Fratele-Andreĭ, шi intrebъ desпre el пе kъlȣgъrȣ̆.

Ambrosie шezȣ пе ȣn koпaчiȣ̆ шi arъtъ kȣ degitȣl la апele rîȣleцȣlȣĭ limпezĭ ka kristalȣl шi kȣrgъnd kȣ ȣn mȣrmȣrȣ̆ ȣшȣrelȣ̆; înчeпȣ a ziчe, dȣпъ ȣn sȣsпinȣ̆ чe skoase: — nȣ este aшa de mȣlt de kъnd rîȣleцȣl aчesta se nȣmeшte ast-fel; el koпrinde o istorie foarte tristъ, askȣltaцĭ-o daka aveцĭ пlъчere a o aȣzi.

Шi toatъ soчietatea se oпri împrejiȣrȣl kъlȣgъrȣlȣĭ kare vorbind, îшĭ stergea din kъnd în kъnd okiĭ de lakrime.

— Nȣmele rîȣleцȣlȣĭ nȣ este aшa de de mȣlt, kontinȣъ el. — În timпȣl rъsvrъtirilor de la 1821, întъmпlъndȣse marĭ пenoroчirĭ la maĭ mȣlte familiĭ, mȣlцĭ oamenĭ rъmaserъ sъraчĭ, шi o mȣlцime de fiinцe пerdȣrъ пе aĭ seĭ kȣnoskȣцĭ saȣ̆ rȣdeniĭ· O

femeie tъnъrъ atsnчĭ, nekssnoskstъ, ks o îmbrъkъminte neagrъ, veni de neste msnųĭ шi se npinъшi n'în aчeste loksrĭ selbateчĭ ; ea netreчea iarna nrin adъnostsl stъnчilor, iar vara nrin skorbsrile konaчilor. Fъrъ a шti чine-va чe dsrere askſndea ssfletsl eĭ шi nentrs чe îmbrъųiшease astъ vieaųъ nssniчeaskъ, шi maĭ ales kъ ea ns шedea tot-d'asna la sn lokš, ka sъ ns i se шtie loksinųa, nъstorii шi nъrinųĭ kare o întъlniea nrin nъdsrĭ, smblъnd ks kansl în josš, nrinseserъ oare kare simųire de nenoroчirile eĭ шi îĭ lъsa de a le xraneĭ în kalea eĭ ka sъ le noatъ gъsi. Ea era trasъ la kinš ka o smbrъ шi avea asemъare ks kssvioasele... Fiind ea în чele din srmъ rъš bolnavъ, din mъrtsrisirea чe a fъkst-o, arъtъ чe-va desnre soartea eĭ, шi d'atsnчĭ se nsmi Serafina. Ea se vede kъ venise din nartea de dinkolo de Milkovš din Ųeara Romъneaskъ. — Se înųelege kъ niskaiva nenoroчirĭ grele, saš niшte sseferinųe a le inimeĭ sale, o fъksse sъ ajsngъ în aшa stare de misantronie. Ea trъi în aчeastъ stare îmnrejsrsl loksrilor d'aiчĭ în timnš de чinчĭ, шease anĭ; шi tot-d'asna venia de шъdea în marginea aчestsĭ nъrîiaшš, чel чe nar'kъ rъsnsndea nrin msrmsra sa dslчe шi melankolikъ la dsrerile шi sssninele sale.

Într'o zi se întъmnlъ o katastrofъ nenoroчiteĭ Serafina. — Era într'o zi de varъ atsnчĭ. — Tokmaĭ niшte nъstorĭ, trekъnd ks oile, asszirъ de denarte ųinete dsreroase шi niшte gemete sfîшietoare. Eĭ alergarъ îndatъ snre aчel lokš. Dar чe întъmnlare, Dsmnezesle! eĭ gъsirъ ne Serafina kъzstъ ks faųa la nъmîntš шi inssndatъ în sъnge. Ea nsmaĭ nstea de dsrere... Starea în kare ea se gъsia miшkъ nrea

mȣlt inimile пъstorilor. Nenoroчita eшise de dimi-
neaцъ dȣпъ kȣm iĭ era obiчeiȣl, sъ kȣleagъ miпъ-
tъrчĭ prin пъdȣre шi a dat kȣ piчorȣl într'o kȣrsъ de
ferȣ̆ пe kare niшte vînъtorĭ o aшezase пentrȣ a prinde
vȣlпĭ. Пiчorȣl eĭ era sfъrîmat de aчel ferȣ̆. Ea rъ-
mъsese în aчeastъ stare maĭ o jȣmъtate zi пînъ a
aȣzit-o aчeĭ пъstorĭ kari venirъ în ajȣtorȣl eĭ. Sъn-
gele tot înkъ kȣrgea; шi ea galbenъ sfîrшitъ шi maĭ
mȣlt moartъ, пentrȣ întîia oarъ se rȣgъ la omȣ̆ maĭ
mȣlt de kъt iȣĭ Dȣmnezeȣ̆, sъ o rъdiчe de akolo шi
sъ o dȣkъ lîngъ rîȣleцȣl eĭ пrea iȣbitȣ̆.

În dȣrerĭ шi în gemete, abea eĭ пȣtȣrъ a'ĭ skoate
piчorȣl din aчea kȣrsъ. — O lȣarъ пe braцele lorȣ̆
шi o skoborî înчetinelȣ̆ de пe stъпkъ пînъ o adȣse
la aчest rîȣleцȣ̆. Пъstoriĭ sпȣserъ kъ îndatъ чe ea
bъȣ din апъ adormi пentrȣ tot-d'aȣna. O krȣчe de
lemnȣ̆, vedeцi-o!.. fȣ пȣsъ la mormîntȣl eĭ lîngъ
aчea stъпkъ. Sȣfletȣl eĭ aflъ mъntȣire prin dȣrerile
шi sȣferinцele eĭ, шi ea akȣm odixneшte în lokaшȣl
чelor drepцĭ...

Okiĭ tȣtȣlor se întoarserъ sпre o stъпkъ kare
era înveчinatъ, ȣnde în adevъrȣ̆ zъrirъ o krȣчe de
emnȣ̆. — Aчeasta era mormîntȣl Serafini.

— Пъrîiaшȣl eĭ însъ, kontinȣъ bъtrînȣl, tot
este. — El пe adȣчe aminte de пetreчerea eĭ între
noĭ, de nenoroчirile omȣlȣĭ шi nimikȣl vieцiĭ lȣmeĭ
aчestia!

Sfîrшind monaxȣl, întinse mъinile sпre stъпkъ, fъkȣ
semnȣl krȣчi шi se adresъ kъtre toцĭ: — Înkinaцi-vъ,
fiĭ meĭ, kъчĭ nimenĭ nȣ kȣnoaшte чe fel îĭ va fi
sfîrшitȣl!.. Sъ пe rȣgъm tot-d'aȣna чelȣĭ Пrea Înaltȣ̆!

Чeĭ maĭ mȣlцĭ avȣrъ okiĭ mȣiaцĭ de lakrime as-